

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél elegendő.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdá-jában és a szerkesztőnél fogad-tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr. | Megjelen minden kedden és pénteken. | Egyes szám ára 10 kr.

A difteritisz-járvány.

Ijesztő mérvben ütötte fel rút fejét városunkban a difteritisz, a gyermekvilágnak ezen órgyilkos szörnyetegje s szedi körülhatárolt területét immár két hó óta áldozatait szegényről s gazdagnál egyaránt. Nem mulik el nap, mely új beteggel s új halottal nem áldozna a telhetetlen vendégnek. Szívünk megindul, ha utcán, séta közben elénk kerül egy jókedvű, vigan pajzánkodó gyermek, mely ma még üde, egészséges, s holnap talán már áldozata a reá leselkedő kegyetlen betegségnek. Remegve tekint reggelenként az aggó anya ébredő gyermeke torkába, nem látja-e már benne is a fehér hártját, áldozatát jelölő bélyegét azon betegségnak, mely talán tegnap vitte sírba másik magzatát. Aggódva tér haza az apa munkájából, hivatalából családja tűz helyébe, hiszen ruházatához tapadva viheti haza a betegség fertőző csíráját.

E rémület, ez aggodalom okadatolt. A himlő és kolerán kívül nincs is kóralak, mely annyira az érintkezés (per contagionem) által volna ragályos, mint éppen ezen betegség. Fertőző csírája hozzá tapad mindenhez, s megtartja fertőző képességét huzamos időn át. Ritka az oly család, melyben ha egy gyermek belesett e betegségbe, ha a feltétlen elkülönítés idejékorán nem eszközöltetett, a többi gyermekek mentek maradnának tőle. A községben, városban, hova elhelyezte halált okozó undok műhelyét, gyakran egész generációkat pusztít ki féktelen garázdálkodása, a hol felüti tanyáját, ott szedi áldozatait, míg saját zsrijába fül, emberi kéz, emberi erő és ész nem bír véle megküzdni.

A fertőzés egyénről egyénre történik, erre megtanított már bennünket a tapasztalat, hogy miképen, az titok. Bennünket csupán az előbbi tapasztalati tény foglalkoztat, mert ennek tudatával megelőzhetjük a megbetegedést, a kór terjedését, járvánnyá fejlődését.

A középkorban, a fertőző betegségeknek eme virulens korszakában találunk már oly intézkedéseket, melyek elterjedésüknek gátat vetni hivatva voltak. Az akkor uralkodott pestissel sújtott falvak szigorúan elzárattak, embernek onnan más helységbe mennie halálbüntetés terhe alatt tiltva volt. A városok és falvak határain kívül építettek

kórházakból álló egész tanyákat, hova a lepra betegségben sínylődőket helyezték el, kiknek nem volt szabad a lakosság¹ érintkezniük.

Manapság ily szigorú intézkedéseket nem találunk sehol, de legkevésbé nálunk, hol az egészségügyre oly elszomorítón kevés súly helyeztetik, a hol a meglevő intézkedések is csak papíron maradnak. Angol, Német, Franciaországban, sőt minden művelt államban találunk foganatosított intézkedéseket a fertőző betegségek terjedésének, járvánnyá fajulásának megállítására. Járványok okozta halálozási statisztikájuk tényleg aránytalanul jobb is, mint a miénk. Innen van az, hogy a mi népiünknek ezen, a természetből különben erősnek, egészségesnek alkotott nemzetnek oly nagyfokú halálozási statisztikája van.

Nézzünk szét e hazában, e megyében, e városban, hol találunk preventív intézkedéseket járványok keletkezésének megállítására? Igen! A járványok keletkezését kell megátolnunk, hiszen ha közöttünk van, ha a fertőző csíra minden tárgyhoz, melylyel érintkezünk, már hozzátapadt, akkor már el nem fojthatjuk. Az ekkor foganatosított ugynevezett „gyors” intézkedések képesek talán csökkenteni valamennyire a járvány intenzitását, de megszüntetni soha.

Az annyiszor kifogásolt egészségügyi törvényeink és miniszteri rendeleteinknek legfőbb hibája az, hogy csupán „törvények és rendeletek”, hogy foganatosításukról nem gondoskodnak kellőleg, hogy elnézetik, ha bármely silány ok miatt nem teljesítettek. Maguk a törvények és intézkedések — eltekintve oly körülmények hiányától, melyek keresztülvitelüket tennék lehetővé — oly bölcsen vannak szervezve s szerkesztve, hogy pontos foganatosításuk esetén a legjobb higiéniai viszonyokkal bíró állam volnánk.

Ezen törvényeinkben és miniszteri rendeleteinkben igen szépen vannak becikkelyezve a járványok elleni védekezésről szóló intézkedések. Csakhogy ez is irott malaszt!

Meg van ugyan hagyva kormányrendeletileg, hogy minden községnek, minden városnak meg legyen a maga járvány kórháza. Meghagyja továbbá e kormányrendelet azt is, hogy kolerá és difteritisz fellépténél a megbetegedett egyén rögtön, szükség esetén akár csendőrhatalommal szállíttassék e jár-

ványkórházba, ha saját lakásán nem különíthető el teljesen a környezettől, és ez a lakosságától. A törvény intenciója az, hogy a kórt csírájában fojtja el, még mielőtt széthordatott volna a fertőző anyag a lakosság között, mielőtt járvánnyá vált volna. A tapasztalat bebizonyította már, hogy a sporedice, szörványosan fellépő hevenyfertőző betegségek elfojthatók így csírájukban, járvánnyá való fajulásuk előtt. De megtanított bennünket arra is, hogy ha ez nem történik, a járvánnyá növekedés el nem marad. Meg vagyunk győződve róla, hogy ha ezen miniszteri rendelet a megyénk területén levő összes községekben betű szerint keresztül volna vize, a jelenlegi járvány nem volna körünkben.

A jelenlegi difteritisz-járvány városunkba a szomszéd községekől hurcoltatott be, a hol már tavasz óta dühög. Ha városunknak járványkórháza volna, s történt volna gondoskodás arra nézve, hogy a difteritiszben megbetegedett első egyén, mely tudomásunk szerint már augusztus elején észleltetett, így kellőleg izoláltatott volna, a járvány kiterjedését meg lehetett volna gátolni.

A jelenleg tett hatósági intézkedésektől többet nem várhatunk, minthogy a járvány intenzitását valamennyire csökkenteni fogják, tehát a körülményekhez képest teljesen megfelelőeknek ismerjük el. A jövőre nézve azonban többet kell tennünk!

A járvány-bizottság, mely most alakult, meg fogja tenni kötelességét, minden lehető el fog követni, hogy a járványt megszüntesse (?). Hogy milyen eredménnyel, azt jeleztük már. Teljesen meg vagyunk azonban győződve arról, hogy egy, a miniszteri rendelet intézkedése értelmében felállítandó járványkórház a jövőre nézve üdvösebb szolgáltatásokat tehetne.

A szűkkeblűség vádját hártja el magáról városunk bölcs tanácsa, ha a járványok keletkezése elleni preventív intézkedéseknek tervszerű foganatosításához mielőbb hozzá lát.

Dr. Fleisch.

A delegációk. A közösgyek költségvetésének tárgyalására kiküldött országos bizottságok ez idén Bécsbe gyűltek össze, a hol tanácskozásaikat már meg is kezdték. A közös költségvetési tervet szerint felosztás alá kerül 96 314,000 frt, a bosnyák csapatokért külön 4 435,000 frt. E két összegből esik Magyarország

A „BÁCSKA” tárcája.

Heine dalaiból.

A tenger partján állott

S sohajtozott a lány.

Olyan nagyon megindult

A napnak lenyugtán.

Kisasszony legyen vidám,

Ez már régi dolog;

Itt elől lemegy a nap

És visszajön amott.

S. Imre József.

A VILÁGKIÁLLÍTÁSOKRÓL ÁLTALÁBAN.

Negyvenhat esztendővel ezelőtt egy szerényebb londoni kiállításon Albert herceg, a „prince consort” pendítette meg először egy nemzetközi kiállítás rendezésének eszméjét. Indítványait a következő — még ma is érdekes és figyelemreméltó — szavakkal okolta meg:

A kiállítás célja és feladata, hogy az egész emberi nem fejlődésének magas színvonaláról hű és eleven képet nyújtson és kijelölje azt az irányt, melyben a népek és nemzetek kulturájuk és anyagi tevékenységük fejlesztése érdekében haladni kell. E kiállításnak meg kell bennünket győzni arról is, hogy e törekvések csak akkor fognak igazán megvalósulni, ha egymás kölcsönös támogatására készen állunk, tehát béke, szeretet, kölcsönös támogatás által, melyekre nemcsak az egyes embereknek, hanem a föld valamennyi népeinek készen kell lenniük...

És a londoni kristálypalotában 1851-ben létrejött az első nemzetközi kiállítás. A közönség bámulattal, csodálkozással szemlélte a világ csodáit, az ipar, a művészet, a tudományok haladásának látható jeleit. Ez

első kísérlet világraszóló sikere a munka képviselőit önértékesítő tette és az egész emberiség büszke tudattal hivatkozott arra a győzelemre, melyet az alkotó kezek és a teremtő ész a természet nyers anyagai fölött kivitak. Egymagában véve páratlan ünnepe volt ez, mely az emberi nem méltóságát és diadalát hirdette mind az öt világrészben és első sorban Európában.

Az első nemzetközi kiállítás azonban nemcsak a látványosságok kedvelőinek nyújtott azelőtt alig sejtett élvezetet, hanem két más irányban is jelentékeny sikert ért el. Mindenekelőtt konstataható, hogy a különböző nemzetek képviselői egymástól az ipari termelés több ágában sokat tanultak. Új gépeket, anyagokat, anyagpótszereket, új eljárási módokat és célszerű fogásokat sajátítottak el, izlésük főmólt s mindez iparuk fejlesztésére nézve nem mult el kedvező eredmény nélkül. Másrészt pedig a nemzetközi forgalom is tetemesen élénkült, a legjobb megrendelési források ismeretesek lettek és ezt első sorban maga Anglia érezte, melynek kivitele az első vilákiállításról szármított két év mulva 74 millió font sterlingről 99 millióra, tehát 25 millióval emelkedett. Végre még egy kiváló és messze kiható eredményét kell e kiállításnak följegyeztünk. Ez adta az eszmét az állandó iparmuzeumok létesítéséhez.

Az ipari termelés előnyös átalakítására szánt intézetek életbelépte után nemsokára újabb alkalom nyílt a nemzetközi mérkőzésre. Mintha az lett volna a jelző: lássuk, mit tanultak, mit fordítottak hasznukra az államok az első nemzetközi kiállítás tanúságaiból: lássuk, mit és mily irányban kell még egyik-másik államnak tanulni, lássuk, hogy a második versenyben ki lesz az első, ki a győztes a produkció ezernem újabb ágaiban?...

Az első vilákiállítás fényes külső sikere és jelentékeny eredményei is buzdították a franciákat, hogy felkarolják a vilákiállítások eszméjét és már 1855 ben megvált a második vilákiállítás.

Az emberek milliói pedig még jobban felismerték a vilákiállítások nagy tanúságait. És az a haladás, melyet az emberek alig öt évi időköz mesés eredménye gyanánt e csarnokokban üdvözöltek, még inkább meg-alapította a vilákiállításoknak jövőjét, melyeknek be-

vallott célja lett immár, az emberi nem munkásságának haladását időről időre feltüntetni. Ez a cél hatotta át a rendezőket, a szemlélőket egyaránt és e második vilákiállítás szűltetett az az elhatározás, hogy immár öt évről öt évre rendszeres vilákiállítások rendezendők.

És ezt a vívmányt, ezt a tanulságot meg kell be-estílni, ezt más uton elérni alig lehetett volna. E vívmány egyszersmind azt jelenti, hogy ezer és ezer ember, kiknek nagy része a világot mozgató eszméről csak homályos sejtélemmel bírt, tehát azok iránt nem is érdeklődött, helyesebb világnézetet nyert és ezt a helyesebb nézetet a közügynek, a haladás érdekében érvényesíti.

Ezt a terminust egy ideig betartották, de mivel leginkább Páris és London volt a vilákiállítások színhelye s az 1873-iki bécsi közkiállítás nem minden tekintetben volt szerencsés kimenetelű, a vilákiállítások ez az iránya is lejárta magát.

Pedig tagadhatalan nagy előnyei voltak a vilákiállításoknak. Hatottak az új fölfedezések és ipari eljárások ismertté tétele és terjesztése tekintetében, tehát javították a termelést minden irányban. Hatottak a közönségre is.

Az óriási csarnokok, melyek a nemzetek ipari, műipari, művészeti, technikai és tudományos kincseinek beláthatlan halmazát tartalmazták, oly emelő látványt képeztek mindazokra, kik csak félig meddig behatolhattak az azokat létrehozó haladási szellemben, hogy az bizonyára eltűrhetetlen nyomot hagy az illetők szellemében. Ezer meg ezer ember, ki a tétlen maradásnak hódolva, neveltséges tulemelkedéssel nézett le mindenre, a mi nagy és nemes, a mi a férfias kitzelemre méltó; egy tekintetre megtanulta, hogy az emberiség, mint egy test és egy lélek, magasztos és nemes cél felé törekszik, a művelődés és gazdagodás célja felé. Megtanulhatta, hogy e cél elérésére az egyedüli eszköz a szellemi és testi munka s hogy mindazok, kik ebben tehetségük szerint részt nem vesznek, hiábavaló, here tagjai a társadalomnak.

Ezer meg ezer ember, ki az emberi képesség hódításairól sejtélemmel sem bírva, saját csekély tudását,

szágra: a két százalék fejében 2,013.000 frt, a 30% fejében 29,590.000 forint, tehát mindössze 31,603.000 forint, Ausztriára pedig esik 69,044.000 frt.

A közös hadügyminiszter válaszaiból a közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottságnak az 1891. évi hadseregi szükséglet tárgyalása alkalmával hozott határozataira, kiemelve a következőket: A katonai akadémiák helyiségei a mostani növendék-állomány elhelyezésére teljesen elegendők. — A magyar nyelv elsajátítására a katonai alreáltonodákban és akadémiákban a lefolyt két évben életbeléptetett intézkedések (tanórák szaporítása, társalgó órák rendszeresítése) célszerűnek bizonyultak és tovább is érvényben hagyatnak. — Az 1889—90-iki tanévben a tíz intézet 2263 növendéke közül 1088 résztvett a magyar nyelv oktatásában s ezek közül jeles eredményt 206, igen jót 321, jót 299, kielégítőt 238 és elégségest 12 ért el; az 1890—91-iki tanévben 2292 növendék közül már 1133 tanult magyarul s jeles osztályzatot nyert 230, igen jót 295, jót 242, kielégítőt 251, elégségest 4. — A katonai intézetekbe felvétellel jelentkezett 75 magyar növendék közül az 1890—91 tanév kezdetén csak ötöt nem vettek fel; kettőt testi hiába s csak három hiányos előkészület miatt, — pedig a jelentkezettek közül 30 nem bírta a német nyelvet. Az 1891—92-iki tanév kezdetén 67 jelentkezett növendék közül ötöt utasítottak vissza. — A magyar iparnak a felszerelésben való részvételére nézve hozott határozatra a hadügyminiszter következőleg válaszol: Az a hányad, mely a cs. és kir. hadsereg ruházati és szerelési tárgyainak szállításánál a magyar ipar részére fenntartott, jövőre is annak fog juttatni. A mennyiben pedig a magyar kisipar a neki szánt részt igénybe nem venné, a fennmaradó részlet szintén, a különböző gyárak lehető tekintetbe vételével, a magyar iparnak fogna átengedtetni.

Vármegyei muzeum.

Az emberi kornak korlátozottsága, betegség, halálozás, tűzvész és háború, tudatlanság és könnyelműség, hanyagság és közöny mind közreműködnek abban, hogy a nemzeti, vidéki és családi ereklyék, régi iratok és tárgyak lassankint elkallódnak s veszendőbe mennek. Ezeknek megmentése humánus és kulturális feladat; összegyűjtése és rendezése a szaktudomány érdekeit képviseli; nyilvános kiállítása pedig a művelődésre hajló léleknek izlést, nemesítő gyönyört okoz. Ezen motívumok idézték elő a gyűjtemények s a muzeumok keletkezését s ezek indították egy kisebbszériú muzeum alakítására a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulatot is. Vármegyei történelmi társulatunk muzeuma jelenben még a legszerényebb igények körében mozog, kisdjed gyűjteménye a vármegye-palota egyik földszinti termét foglalja el. Erőteljes támogatásra, lelkes felkarolásra volna szüksége, hogy felvirágozzék, de e tekintetben nem oly szerencsés, mint a vidéki többi testvérei. A délmagyarországi muzeum-egyesület már közel százezer forintos palotát emelt gyűjteményei számára a lefolyt nyáron, Szegedről pedig csak imént olvastuk, hogy ott a városi muzeum részére szintén külön palotát emelni határoztak.

A bácskai történelmi társulatnak, mint kulturális egyesületnek, nem kevesebb a hivatása, mint bármely más hasonló társaságnak; hogy gyűjteményei tehát gyarapodjanak, szintén kulturális érdek.

Szót emelünk tehát e muzeum érdekében, melyet már a kezdet kezdetén is úgy kell tekintenünk, mint Bács-Bodrogh vármegye muzeumát. Nem palotát s nem is külön lokalitást kérünk ezen intézmény számára; nem kívánunk pénzbeli áldozatot sem a vármegye hatóságától, sem egyesektől, sem senkitől; de nem is kevesebbet kérünk!

Kérjük mindenekelőtt e vármegye minden fiát és lakóját, vegye valahára tudomásul, hogy van egy bács-bodroghmegyei történelmi társulat, mely évnegyedenként tudományos értekezletekkel egybekötött üléseket tart, 3 havonként társulati folyóiratot ad ki, összeköttetésben áll a m. tud. akadémiával, nemzeti muzeummal s számos vidéki kulturgyűjtéssel, s mindezek felett van a vármegye-palotában muzeuma, melynek gyűjteménye bár még kicsiny, már is képviselve van abban a rómaiak korától fogva a história majd minden korszaka.

képességét és igyekezetét nagyon elégségesnek tartotta és talán neheztelve nézte, hogy az ifjabb nemzedék többet akar tanulni, nagyobb képességekre akar szert tenni és nagyobb eredményeket akar elérni a gazdaság, ipar vagy művészet terén: a tudomány és ipar csodás vívmányainak szemlélése által egy pillanat alatt meggyőződhetett saját elmaradottságáról és arról, hogy a szellemi és kézügyesség szabad versenyében az elmaradó egyes és nemzet enyészetre van kárhoztatva. Azok, kik e meggyőződésre jutottak, buzgó hívei lettek a haladásnak minden téren.

Az emberi termelés és tudás mutatóványainak óriás halmazán egy közös, félreismerhetlen jellemvonás vonul végig, mely annál szembeszökőbben jelentkezik, minél magasabb fejlettséget ért el az a nemzet, mely a haladás irányát látszik kijelölni. Ez a jellemvonás abban áll, hogy minden szellemi tevékenység, minden munkálkodó igyekezet az ipar felé látszik központosulni. Ennek fogva az ipar mindinkább kiterjeszti birodalmát és mindinkább uralomra vagy legalább is tulsulyra jut a többi foglalkozási ágak fölött.

Más szóval, a kultur-államok iparállamokká lettek, az ipar szolgálatait veszi igénybe a mezőgazdaság, az ipar szolgáltatása áll a kereskedés, az iparral rokonul a művészet, az iparé a jövő s erre kell támaszkodniok a létüket biztosítani akaró államoknak.

A modern iparizáltságot a világhiállítások növelték nagyra. És midőn az ipari fejlődés szükségét már Európa, sőt világszerte belátták, midőn az eszköz, mely erre a közügyemet fordítá, megtette szolgálatait, midőn a nemzetközi nagy mérkőzésekben körülbelül minden állam tisztában volt az ipari tevékenység terén követendő irányelvekkel: akkor századunk ez olimpiai versenyei, a világhiállítások — melyek megtették kötelességüket — lejártak magukat.

Más irányt kezdtek, mint modern irányt felkarolni, hogy vele a panem et circenses elvét, a mai társadalom keretében nagyszabású arányokban meghonosítsák.

Szemképrázató, fűlsikertető, inycsiklandó dolgok honosultak meg a világhiállításokon. A régi cél, a

Ezt a muzeumot kellene már most gyarapítani, gyarapítani annyira, hogy maholnap akár nyilvános muzeummá lehessen. A történelmi társulat érdemes elnöksége és titkársága mindent megtesz e gyűjtemény gyarapítása érdekében, hátra van még a muzeumok országos föfelügyelősége, a vármegye hatósága és a nagy közönség.

A muzeumok orsz. föfelügyelőségét arra kérjük, vegye tudomásul, hogy e gyűjtemény mintegy hat év óta létezik s haszon közre, hogy a nemzeti muzeumi gyűjtemény-tárgyak másodpéldányaiból, úgy mint a többi vidéki társulatok, a Bács-Bodrogh vármegyei muzeum is kapjon egyetmást.

A vármegye törvényhatóságánál pedig ime az iránt könyörgünk, hogy a vármegye birtokában levő régiségeket, emlékműveket, értéktárgyakat stb. (pl. a levéltárban őrzött ezüst billikomtól kezdve egész a szt. Miska-féle feszületig) engedje át örök letéteménynek a társulatnak és ha a vármegye hatósága alá tartozó közegek kezébe valami régiség akad, adassa azt szintén a történelmi társulat gyűjteményének.

A nagy közönségre végül az a feladat vár, hogy a kezeltigébe eső régi leleteket küldje egyenesen a társ. titkársághoz. Nagy hálaára köteleznék egyúttal a társulatot azok is, a kik családi irataikat, diplomáikat, a tulajdonjog fenntartása mellett, szintén a vármegyei muzeumnak engednék át. Ez divatban van a nemzeti muzeumnál is, hol a levéltári osztályban számos főrangú család helyezte el ily módon iratait, a mi kettős haszonnal jár, mert meg lesz óva az elpusztulástól és azonkívül a buvárlatokra mindig készen áll.

Ha az itt érintett faktorok a reájuk várakozó feladatot teljesítik, semmi sem áll többé útjában, hogy a tört. társulat jelenleg kisdjed muzeuma jelentőséges kulturintézménnyé váljék.

Muhoray Alfonz.

Helyi és megyei hírek.

Baja város üdvözlője. Baja város törvényhatósági bizottsága e hó 9-én tartott közgyűlésén Sándor Béla főispán ur indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Üemineciájához, Császká György, ujonan kinevezett kalocsai érsekhez üdvözlő feliratot intéz.

A kir. tábla elnöke, Sélley Sándor, a tegnapi nappal befejezte törvényszékünk megvizsgálását. Valóban lázas buzgalommal vizsgálta meg az ügykezelés minden ágát s az egyes bírák tevékenységét is, úgy az elintéztet ügyek számát és milyenségét, mint azok érdemét illetőleg. Talán mondanunk sem kell, hogy ömeltősége mindennel minden tekintetben meg volt elégedve. — A járásbírói jogot eddigelő nem látogatta meg s az iránt még nem is tájékozott, — az esetben, ha ezt nem fogja megvizsgálni, úgy ma reggel már visszautazik Szegedre. — A helybeli ügyvédi kar tegnap d. e. 11 órákor értekezletet tartott a törvényszék pertári helyiségében, mely alkalommal egy 3 tagu bizottságot küldött ki, hogy a kar nevében tegye tiszteletét ömeltőségénél. E bizottság tegnap délután teljesítette megbízatását.

Sándor Béla főispán ur a topolyai és kuljai járási jogkörök hivatásos eljárásának és ügykezelésének megvizsgálása céljából elutazott, s f. hó 14-én délután érkezett vissza Zomborbá.

Ersekünk — budapesti háziur. Császká György kalocsai érsek, mint székesi püspök, eddig is állandó lakást tartott a fővárosban, de most, hogy kalocsai érsekké nevezetett ki, még gyakrabban szándékozik s kell is gyakrabban ott tartózkodnia, ezért elhatározta, hogy Budapesten házat építtet, s erre a célra már ki is szemelt egy alkalmas telket a Józsefvárosban.

Kinevezés. Horváth Lehel zombori kir. adóhivatali díjtalan gyakornokjelöltet a zombori kir. pénzügyigazgatóság díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Pályázat van hirdetve a bajai kir. járásbírói ságnál turesedésben levő aljegyzői állásra.

Alapszabályok. A bezdáni általános iparpartitület alapszabályai a jóváhagyó záradékkal ellátottak.

Utakapari állások lesznek legközelebb betöltendők. Kettő turesedésben van a palánka-újvidéki, és kettő a gombos-hódsághi mű úton; valamennyit a megye alispánja nevezi ki.

népek nemzetközi versenye megmaradt ugyan magnak, de a hozzá való keret nagyon káprázató lett. Színházak, exotikus táncosnők, panorámák, diorámák, bábeli tornyok, vademberek, háremek bemutatása sat. sat. nagy látványosságokká süllyesztették a világhiállításokat és a legutóbbi párisi kiállítás kulminációt képezett a „panem et circenses“ féle elv második megvalósítása terén.

Ilyen nemzeti látványosságok csak ritkán ismétlődhetnek s ezek meghonosítására nekünk, itt a Keleten, sem okunk, sem megfelelő eszközeink nincsenek.

Szűzen maradt azonban a világhiállításoknak egy válfaja, az, melyet az 1895-iki millennium alkalmával nálunk is meghonosítani akartunk.

És ez a nemzeti ünnepek alkalmából rendezendő jubiláris világhiállítások eszméje. Ugyanaz, melyet a kontinensen is több állam szerencsésen érvényesített, ugyanaz, melylyel most Chicagóban foglalkoznak — Amerika felfedezésének 400 éves jubileuma alkalmából.

Ilyen világhiállítás keresett és kínálkozó alkalom arra nézve, hogy behoznyítsuk a világnak: mit tanulunk a többi kulturnemzetektől? Mennyiben volt hatása a népek és nemzetek ipari, gazdasági és kulturális haladásának a mi nemzeti intézményeink fejlesztésére. Alkalom, hogy a világ nemzetjeinek részvétele mellett az összehasonlításra is adjanak módot s hogy ne csak ünnepejlünk a hozzánk érkezett s kiállításunkon résztvevő nemzetközi termelés képviselőivel is, hanem hogy ezek révén okuljunk és tanuljunk a jövő évezredben pótolandókra és a jövőben követendő irányra nézve.

Tehát oly célokról van szó, melyeket egy bármily nagyszabású országos kiállítással megközelíteni képesek nem vagyunk.

Mert nemcsak be akarjuk mutatni azt: a mink van, hanem összehasonlítani is akarjuk minden téren való haladásunkat a külfölddel. És ez összehasonlítást merni oly dolog, melynek fogalmában legjobban nyilvánul az ezredéves ünnep jogosultsága.

Az iparosok áruccsarnoka a bajai úton e hó 15-én, vasárnap d. e. 10 órákor nyílik meg. A csarnokban a zombori iparosok készítményei helyzetnek el és szabott árak mellett eladatnak. Minden tárgyra a kiállító iparos neve s az ár van rájegyezve. Óhajtanó, hogy a nagy közönség derék iparosaink első, nagyszabású vállalatát saját érdekében is a legmelegebben felkarolja.

A pénzügyigazgatóság otthon. A zombori pénzügyigazgatóság a múlt hét utolsó napjaiban költözött át a megyeházából és a Szent-János utcai toronyépületből a Szent-Háromság tér és Posta utca sarkán levő emeletes kincstári épületbe, melyet mintegy 17,000 frt költséggel nagyobbitottak meg és alakítottak át. Az igazgatóság 70 emberből álló személyzete 35 szobában van elhelyezve, az emeleten pedig 5 szoba a szükséges mellékhelyiségekkel a pénzügyigazgató magánlakásul szolgál. Habár a hivatalos előkora szolgáló szobák együttes irtartalma kisebb, mint az igazgatóság által eddig használt szobáké volt, egyes szobákban hároman is vannak elhelyezve és kevés szobába lehet közvetlenül bejutni, az elhelyezés több tekintetben mégis sokkal jobb, mint az eddigi volt. A legfő előnye az új épületnek, hogy abban a pénzügyigazgatóság összes személyzete el van helyezve, ami az egyes ügyosztályok egymással való könnyebb érintkezését teszi lehetővé, és hogy egyes szobákban nem dolgoznak annyian, mint eddig, a mi meg különösen a fogalmazási és számviteli teendők végzéséhez szükséges csend és nyugalom érdekében kívánatos. A Szent-János utcai képmegelőtoronyépület pénzügyorségi laktanya lett.

Új pénzintézet Szabadkán. A magyar ipar és kereskedelmi bank alapítói közreműködésével Szabadkán létesített „közgazdasági bank“ részvénytársaság a napokban tartotta alakuló közgyűlését rendkívüli érdeklődés mellett. A vállalat 150,000 frtnyi alaptőkéjét jóval túljegyezték, úgy, hogy megfelelő redukció vált szükségessé. A törvényszabta alakszertések elintézésére, az alapszabályok megállapítása után bevásárolták az igazgatóságra: Pertich Mihályt mint elnököt, Antonovics Józsefet, Manojlovics Györgyöt, Bajsai Vojnics Lukácsot, Sztipics Lázárt, Vincze Györgyöt, Tauszig Vilmost, Révész Adolfot (Budapest) és Hajcsi György drt (Budapest). A közgyűlés ezenkívül otttagu felügyelőbizottságot és 42 tagu választmányt alakított.

Három esküvő. A közeli napokban három helybeli fiatal ember vezeti oltárhoz menyasszonyát. E hó 17-én Kőszegi Dezső cs. és kir. földnagyról esküszik örök hűséget Jerkovits Zsófia kisasszonynak, Jerkovits Antal törvényszéki bíró leányának, — e hó 21-én Szabó László városi mérnök Veszelovszky Ida k. a.-nak, Veszelovszky Péter földbirtokos leányának — és ugyan- csak e napon — de Pécsen — dr. Kollár Győző ügyvéd, Hoffer Melanie k. a.-nak, a pécsi székesegyház karnagya leányának.

A bács-szerémi esperesség lelkesései 1817-ben. Lapunk egy barátja beküldötte azoknak a névsorát, a kik e század elején lelkeskedtek a bács-szerémi esperességben, s a kik közül többen részt vettek az 1848—49-iki eseményekben is, végig költzve a szabadságharc napjait. E névsor a következő: Esperességi felügyelő: Czege Parvy Sámuel; továbbá lelkesek voltak: Stehlo András (esperes) Petrovácon, Spannagel József Bulkeszen, Rohonyi György Glovcsánban, Lankovics Mihály Kiszácson, Korossy János Járeken, Hajnóczy József Kis-Kéren, Scultéty János Új-Verbászon, Weirich Sámuel Szeghegyen, Galovics Pál Bajsán, Quirsfeld G. Cservenkán, Tessényi György Torzsán, Krizsányi Pál Pivnicán, Plachy György Bács-Ujfalun, Jeszenszky S. Páznán; 1817 óta a bács szerémi esperesség egy a hívek lélek számában, az mint anyaegyházban jóval emelkedett.

Iparosok érdekében. Szabadkán Lendvay Antal iparpartitületi elnök indítványt küldött be az ottani tanácshoz az iparosok érdekében, hogy ezental mindazon építkezéseknél, amelyeket a város (Szabadka) eszközölt, a helybeli (szabadkai) iparos polgárookra kellő figyelem fordíttassék és hogy minden egyes ilyen építkezésnél már a pályázat kihirdetésénél egyik főfeltétellel tűzessék ki, hogy a vállalkozó köteles az építkezési rész munkákat, ha azokra helybeli és vidéki kőműves-, ác-, asztalos-, bádogos-, lakatos-, mázólo-, stb. iparosok vegyesen jelentkeznek, egyenlő ajánlatok esetében helybelieknek adni ki, hogy ezáltal nemcsak foglalkozást, hanem abból némi hasznót is nyervén, ekként mint adózó polgárok is a haza iránti kötelességnek könnyebben megfelelhessenek.

Az apró időjósok. Valamennyi egy-egy időjós. Pedig hányan vannak együtt egy kaptárban (mert a kis méhekről szól a nóta)? Ha pedig közösen, együtt jósolják meg az időt, akkor már talán hiteltünk is nekik. Mondják legalább, hogy az apró rovarok kitűnően megszokták jósolni azt, hogy milyen lesz a tél. Az 1889. őszén például olyan féltékeny beragasztgatták kaptárjaik falait, hézagait, repedéseit, hogy a legkisebb leghuzam se hatolhatott hozzájuk, még a bejáró nyílást is úgy beviasztották, hogy egyszerre csak egy méh bujhatott be. A múlt tél igazolta a szorgalmas állatok eme bölcs előrelátását. Ez idén a méhek feltűnő banyagságot tanusítanak övintézkedéseiket illetőleg. A kaptárok nyílásain vígan bedudálhat a szél és a mézpalota kapuján akár egy egész raj repedhet ki s be egyszerre. Ebből a méhészek azt következtetik, hogy ez idén enyhe télre van kilátás.

Öngyilkos községi jegyző. Jung Antal, Gákova községi jegyzője, e hó 11-én este föbe lötte magát. Az eset általános megdöbbenést keltett egy községben, mint annak környékén. Az esetről különben hiányzanak eddig a részletes adatok, különösen pedig az öngyilkosság indoka iránt általános a bizonytalanság.

A jövő évi ujoncozás foganatosítása hivatalos uton elrendeltetett. Sorozásra kerülnek az 1892-ik év tavaszával az 1869., 1870. és 1871-ik évbéli állításkötelesek.

Közlegelőt kérnek. Szóna községnek nincsen közlegelője. A napokban ez ügyben határozatot hozott a község, melynek értelmében az apatini közlegelőből kérnek kihatástani egy darabot. Apatin község közlegelőterülete különben is igen közel fekszik Szóna községéhez s ezért határozott ily értelemben az utóbbi község.

Ferenc-szatorna. A bács-földvári torkolati zsilip javítási munkáit befejezték és a zsilipet a forgalomnak újból átadták.

Melléklet a „Bácska“ 88-ik számához.

Baja városnak e hó 9-iki törv. közgyűlése a baja zombori-újvidéki h. é. vasút engedélyesei részére ingyenes telket és 10,000 frt hozzájárulást szavazott meg.

Adakozások. Azon t. adakozók névjegyzéke, kik a zombori ált. ipartestület által beszerzett testületi zászló költségeihez aláírási ivenk hozzájárultak: Ugy Mihály 2 frt, Ublarik Paulin 3 frt, id. Husvéth István 25 frt, Lang Flórián 5 frt, Steiner Lajos 1 frt, Jakobb Lajos 1 frt, Verner Béla 1 frt, Sebő Mihály 50 kr, Simatits Mihály 1 frt, Nikolits Alajos 50 kr, Bunyi János 1 frt, Csapó József 50 kr, Lukits Gyula 1 frt, Reiszner Alajos 50 kr, ifj. Husvéth István 5 frt, Husvéth Károly 2 frt, Török Károly 1 frt, Knip Gáspár 1 frt, Kulits Mátvás 1 frt, Agárdi Gergő 1 frt, Jakobb Lajos 1 frt, Nikolits 50 kr, Vlach Ferenc 1 frt, Muzsik Antal 1 frt, Dienes Pál 1 frt, Beke Gyula 1 frt, Rimsa Adolf 1 frt, Bichler Mihály 50 kr, Gromilovits J. 1 frt, Wagemann Ignác 1 frt, Butkovits József 1 frt, Császár István 1 frt, Szabadka Nándor 1 frt, Harpf József 1 frt, Müller Károly 1 frt, Kovacsits Bugarszky 50 kr, Szukfűll Miklós 50 kr, Horvátovits Sztipó 2 frt, Nevora Kálmán 1 frt 50 kr, Haasz Gyula 1 frt, N. N. 3 frt, Bittermann Nándor 2 frt, Berinác Károly 1 frt, Panicsits Sándor 1 frt, Appelhoffer Ferenc 1 frt, Hosszu Sándor 50 kr, Schaffner József 5 frt, Pavlovsky József 1 frt, Kovács József 1 frt, Goldstein Nándor 1 frt, Flesch testvérek 1 frt, dr. Flesch 1 frt, Falcione Gusztáv 1 frt, ifj. Goldfahn Sándor 50 kr, Schlotzer Márton 1 frt, Sohr Sándor 50 kr, Vukicsévits István 50 kr, Schön Adolf 50 kr, Raichl János 50 kr, Holländer József 50 kr, Gergurov Dániel 50 kr, Stojkovits Zachar 50 kr, Koszanits C. A. 50 kr, dr. Bruck Adolf 50 kr, Probojevits Mariska 50 kr, Engel Adolf 50 kr, Fernbach 2 frt, Veszelovszky Sándor 50 kr, Szilágyi Mór 50 kr. (Folyt. köv.)

Friss virsli. Eddig csak a pereces legény járt ajtórol ajtóra a megye nagy palotájában, kínálgatva friss sítéményeit a hivatalnokoknak; de most már nemcsak a perecre meg a kifire vannak utalva a hivatalos órák alatt is megéhezó gyomrok, mert most már a péklegény mellett sorra járja az ajtókat a virsli is. Gözölgő kis kályhafélt hord a kezében, abban főzi a „friss virsli“ és egy jókora szatyort visz a vállán, az képezi az ő spajzát. Aki aztán meg akarja ízlelni az ő friss virslijét, annak ott nyomban talál, még tormát is reszel hozzá. — Persze, hogy most már sosem éheznek a megyeház hivatalnokai!

Uj szabadisz. Persze, hogy nem nálunk történt, mert a mi hölgyeinknek, ha van is néha-néha valami excentrikus ötletük, csak nem tudják és tekintetben utolérni az amerikai nőket. Hanem azért nincs kizárva az a lehetőség, hogy a mi hölgyeink utánozni fogják az amerikaiakat, különösen pedig annak az ötletnek a megvalósításában, a mely legújabb fogamzott meg egy amerikai konty alatt. Ez ugyanis új szabadisz talált ki. A háloszobája falainak egy részét beragasztja szerelmes levelekkel, melyeket szigorúan kelet szerint osztályoz. A melyek hátsó felét ajánlatokat is tartalmaznak, azokat lehetőleg szembetűnően helyezi el. A falak kijelölt része még nincs egészen beborítva, mert a hölgy még fiatal és a szoba tágas, de a kisasszony reméli, hogy nem sokára lesz elég anyaga. A falak többi részét egyéb levelekkel, eljegyzési és házassági hírekkel, meghívókkal stb. tölti ki. A szerelmes levelek aláírásait a gyöngéd — és ez már nincs egészen amerikaiasan — leány kímeltette.

Meglepetés rezervtisztoknak. Jól értesült forrásból lapjuk a következő birt: A vartüzérségnél tudvaleg nagy a tiszt hiánya, amelynek csökkentése céljából sokakra nézve kellemetlen rendszabályhoz fogunk nyulni. A karácsonyi kinevezések alkalmával ugyanis az új tartalékos tisztok jórészt a tábortüzérségtől a vartüzérekhez fogják áthelyezni. Minthogy pedig a vartüzérségtől a tábor és vérérdítéstani anyagát sokkal szigorúbban követelik meg, mint a tábortüzérségtől, az áthelyezett tisztok kénytelenek lesznek ideigő tanulmányaikat civil állapotukban pótolni, és évről-évre gyakorlatokra fogják őket behívni mindaddig, a míg a vartüzér tisztölt követelt képzettségre szert nem tesznek. Hogy pedig a jövőben ily esetek ne fordulhassanak elő, a tábor és vérérdítéstani a tábortüzérségeknek iskoláiban a megfelelő terjedelemben fogják tanítani.

A pápa jubileuma. Az egész világ katolikusai 1893-ban fogják megünnepelni XIII. Leó pápa püspöki jubileumát. A vincenti katolikus nagygyűlés azt határozta, hogy felhívja az egész világ katolikusait a jubileum megünnepelésére, s kijelenti, hogy a jubileumnak leginkább tetsző dolog volna, ha egyesek és testületek katolikus intézeteket, iskolákat, óvodákat, árvaházakat, kórházakat alapítanának.

Szinpadra! Persze, hogy hivatást, ambíciót éreztek a világot jelentő deszkák iránt és ezért szöktek meg Szolnokról Bajára. Hazulról szép csöndben eltűnt Varga Teréz meg Goldstein Ida. Az anyák kétségbeesve kerestek mindenfelé, még a szomszéd községekben s nagyobb városokban is a kis lányokat. Nem olyan egészen kicsi leányok ők, de nem is olyan öregek. Tizenöt évesek a kicsik, akiket hiába kerestek. Hanem mégis csak megkerült a két szökevény madár. Baján laktak és hát színésznők is voltak már. Kardalosnók a javából. A mamák azonban nem voltak meglegedve ezzel az állapottal s hazavitték Szolnokra mind a két leányt.

Hány vadat ejtettek el a múlt évben? Csak „körülbelül“ tudta kiszámítani, de azért kiszámította egy nagy vadász, a ki az ország összes vadászati viszonyait ismerős, hogy a múlt évben hány vadat ejtettek az országban. Adatait közé is tette a jeles sportman. E szerint körülbelül 19,000,000 kat. holdnyi (erdő s mező) vadászterületen elejtették: 2354 szarvas, 720 dámvad, 12,300 óz, 51 zerge, 12 muflon, 3522 vadászó, 300,742 mezei nyul, 19,917 tengeri nyul s 214 más ennivaló emlős vad; 354 siketifajd, 114 nyirfajd, 108 havasi fajd, 5115 császármadár, 41,527 fácán, 354,223 fogoly, 56,428 fűrj, 3714 faris, 6347 vadlud, 47,322 vadruca, 7652 szarvas, 274 tüzök, 96 daru, 19,257 erdei szalonka, 9879 vízi szalonka, 18,542 vadgalamb, 13,152 fenyves rigó, 21,263 búros rigó s 14,073 másféle szárnyas. A kártékony vadak közül 253 medve, 1625 borz, 672 vidra, 34 hiuz, 972 farkas, 1253 vadmacska, 18,972 róka, 2158 nyest, 4367 görény, 9868 menyét, 5268 más emlős; 5434 sas és keselyű, 34,353

sólyom, kánya, ölyv és vérese, 7426 bagoly, 142,536 varju és szarka és végre 23,406 különféle szárnyas; ezen összes vadnak értéke körülbelül 800,000 forint.

A névtelen hősök csontjai. Itt is, ott is fölszántja az eke ezeket a drága ereklyéket a sok vértanu vérrel áztatott földből A múlt héten Csantavér közelében, a zentai földeken akadtak ásás közben nagymennyiségű csontvázra, melyek egymásra zsufooltan feküdtek a földben Bizonyos, hogy a szabadságharc idején közös sírba temetett névtelen hősök csontjai porladoznak ott.

Uj szivarok. A m. kir. dohányjövédéki igazgatóság új fajtájú „Regalitas“ nevű szivart akar forgalomba hozni, s hogy megállapíthassa, vajjon a fogyasztó közönség a régi, vagy az újabb fajtát kedveli-e jobban, — próbákép egy bizonyos mennyiséget már is forgalomba adott.

Halálbüntetések statisztikája. A „Jogtudományi Közöny“ a magyarországi halálbüntetéseknek következő érdekes összeállítását adja 1880-tól, vagyis a büntetőtörvény életbe lépésétől kezdve:

Év	halálra ítélt	kivégeztett	kegyelmezés
1880	1	—	1
1881	11	4	5
1882	6	2	3
1883	8	5	3
1884	17	7	10
1885	13	5	8
1886	10	1	9
1887	8	1	7
1888	1	1	—
1889	1	1	—
1890	7	4	3
1891	3	1	2

Kitűnik ez adatokból, hogy a halálbüntetés tekintetében a legkedvezőtlenebbek voltak az 1884. és 1885. évek; az elítéltek száma e két évben összesen harminc, a kivégzéseké tizenkettő. Ellenben az 1886—1889. évek eredménye határozottan kedvezőnek mondható, a mennyiben a kivégzések száma ez évek mindegyikében egy. A halálra ítélt összes száma 86, kivégeztett 32, végrehajtás előtt meghalt 3, kegyelmet nyert 51; a halálra ítéltnek tehát jóval több, mint fele kegyelmet nyert.

Körözés. A bajai kir. járásbírósgy elrendelte Matkó Elek bajai illetőségű molnárlégény körözését. A hivatalos körözvény a következő: Matkó Elek lopással vádolt és jelenleg ismeretlen helyen tartózkodó egyén nyomozandó s felfalása esetén a bajai kir. járásbírósgy mint vizsgálóbírósgy értesítendő. Leírása: róm. kath., szülései és illetőségi helye Baja, molnárségű, termete közép, arca tojásdad, szeme szürke, szemöldöke szőke, orra rendes, szája szabályos, fogai épek, haja gesztenyeszínű, szakála beretvált, bajusza szőke.

Mikor tartassanak az országos vásárok? A szegedi kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy a kamarai kerület törvényhatóságait fölkéri vásártartási szabályrendeletek alkotására és arra, hogy az ily szabály-tervezeteket eleve közöljék a kamarával véleményezésre, és az érdekeltek körök jogosult kívánásainak meghallgatása végett. E határozat meghozatalának legfőbb indoka pedig az volt, hogy elsősorban a vásárok napja és ideje határozatassék meg. A kamara ugyanis nemrég az iránt folyamodott a kereskedelemügyi minisztériumhoz, hogy az országos vásárok, a korábbi szokás szerint, mindenkor vasárnapokon tartassanak. A kereskedelemügyi miniszter e fölterjesztésre arról értesítette a kamarát, hogy miután a vásárok határnapja tekintetében csupán a vásári engedély-okmány határozománya, nem pedig az engedélyellenes és ennélfogva törvénytelen gyakorlat lehet irányadó, a kérelmet annál kevésbé teljesítheti, mert épen a kereskedelmi és iparkamarák állandóan és indokoltan amiatt panaszkodnak, hogy a vásárok nem az engedélyezett napokon, hanem tetszés szerinti, ugynevezett gyakorlat alapján tartatnak meg, ami az iparságra is káros.

Hányan tanulják a görög nyelvet? Ismeretes dolog, hogy a görög nyelv kötelező voltát eltörölték a gimnáziumokban s a tanulóknak módjukban áll választani ezen nyelvet, avagy az ezt pótló tantárgy között. Érdekes tudni azonban, hogy a tanulók közül átlag hányan választják az egyik, és hányan a másik tantárgyat. — A folyó tanév során jelentékenyen megsaporodott gimnáziumainkban azon növendékek száma, kik a görög nyelv helyett a törvény szerint annak pótlására szolgáló tantárgyakat hallgatják. Míg a múlt tanévben a minisztériumnak alárendelt gimnáziumokban az ötödik osztályba lépett tanulók közül 36% iratkozott be a pótló tantárgyakra, a folyó tanévben már 49% ra emelkedett e szám. A többi gimnáziumokban, melyek egy részénél még életbe sincs léptetve e rendszabály, a múlt tanévben 26%-nyi volt, az idén pedig 35%-ra megy a pótló tantárgyakra jelentkezettek száma. Az emelkedés tehát a múlt tanévről a jelenlegire a gimnáziumok első csoportjánál 13, a másodiknál 9%. Denique lassan-lassan mellőzik majd a görög nyelvet.

Elvi határozat. A belügyminisztérium kimondta a napokban egy fölmerült vitás esetben, hogy „a közönségi szülész név előjárásági tagt ugyan, de közegészségügyi közeg, és fizetése, mint általános közgazgatási kiadás, a közönségi előjárók fizetésével együtt, az összes állami adó után vetendő ki.“

Elkeresztelés. Szabadkán rövid idő alatt már a második elkeresztelési eset fordult elő. Nemrég adtunk hírt az egyik esetről s a napokban Mamuzsits Mátvás plébános követte el a másikat. A szabadkai városi rendőrkapitányság Mamuzsitsot 20 frt pénzbírságra ítélte el az elkeresztelési kibágás miatt.

A katonaság eledole a jövő évben 114.659 frttal drágább lesz, mint ezidén. Ezt a drágulást a hadügyminiszter költségvetése szerint a hus- és liztárak emelkedése okozza.

Elhunytak névsora 1891. november 7—12 ig. November 7-én: Kunits Szima, 1 hónapos, földm. fia, bukóváci szállás; Bogdanovits szül. Raczits Milka, 73 éves, földm. neje, Cservenka 301. November 8-án: Zariés Gyurica, 4 éves, iparos fia, Cservenka 266; Dorotits Vita, 4 éves, napszámos leánya, Falcione major; Bajai Mihály, 40 éves, iparos, Szeleence 676; Wohner Szerén, 3 éves, iparos leánya, Felsőváros 264. November 9-én: Vukadinovits Péter, 6 éves, földm. fia, Obzir-

szállás; Vodits Lyubomir, 4 éves, földm. fia, csicsovói-szállás; Radujevits Persa, 3 éves, földm. leánya, vaspályauti szállás; Agrizovits Milica, 2 hetes, földm. leánya, Cservenka 601; Zákó Kornél, 6 éves, magázó fia, Belváros. November 10-én: Sztajkov Nikola, 8 éves, földm. fia, Milcsics-szállás; Raczits Koszta, 7 éves, földm. fia, vaspályauti-szállás; Raczits Persa, 5 éves, földm. leánya, vaspályauti szállás. November 11-én: Csicsovacska Milica, 3 éves, iparos leánya, Cservenka 587.

Idegenek névsora a „Vadászkürt“ szállodában, 1891. november 9-től 12 ig. Rónay István plébános, Prgl.-Szt.-Iván. Boromissa János, polgármester, Zenta. Jaklits Antal adóvégrehajtó, Csongrád. Eisner Ignác kereskedő, Eszék. Perlstein Sámuel ker. utazó, Bécs. Dresdner Jakab ker. utazó, Bécs. Bakalovics György színész, Újvidék. Fűrth Adolf ker. utazó Bécs. Bohács Ottó ker. utazó, Bécs. Neumayer Fülöp ker. utazó, Bécs. Dietzl Lajos kir. scg. mérnök Zombor. Schaffer Sándor hivatalnok, Budapest. Popovits Panta lelkész, B.-Petrovovszelló. Simonovits Radosláv kereskedő, Schied. Szalay József ker. utazó, Budapest. Tschelnitz Oszkár ker. utazó, Bécs. FINDER Adolf ker. utazó Bécs. DOKONPIL Teodor ker. utazó, Bécs. Erdős Ferenc mérnök, Budapest. Schmidt János cs. és k. vezér őrnagy, Budapest. Gfrerer Miklós építő mester, Budapest.

Művészet és irodalom.

Országos vagy világiállítás kell-e nemzetünk ezer éves ünnepe? E cím alatt gróf Zichy Jenő egy tanulmányt adott ki, mely lapunknak is beküldött. Zichy Jenő gróf a dolgozat előszavában így ír: „alkalmat kell keresnem, hogy nézeteimet e tárgyban újból és alaposan megvilágosítsam és tüztesen elősoroljam azokat az okokat, melyek engem egy, a millennium alkalmából hazánkban rendezendő világiállítás eszméjének lelkes propagálására bírtak.“ — Az előszó után a szerző egy fejezetben a világiállításokról általában szól; azután előadja, hogy keletkezett nálunk a világiállítás eszméje. Ráter a világiállítás ellen felhozott indokokra; ezeket a következőkben foglalja össze: nem kell külföldi tőke, óriási áldozatba kerül, fiasó lehet, a külföld háttérbe szorítana bennünket, a külföld részvétele üzleti szempontból is ártana iparunknak, a nemzeti önérzet, mely azt parancsolja, hogy a millennium országos kiállítással kapcsolatosan ünnepeztessék meg, — végre a főváros nincs még elkészülve egy világiállítás befogadására. Zichy Jenő gróf részletesen cáfolja e kifogásokat s velük szemben felsorolja az előnyöket: a millennium és az ezzel kapcsolatos ünnepek egy időre Magyarországot Európa központjává fogják tenni; melegen érdeklődött ez iránt a király, politikai szempontok is javallják; külföldi vállalkozás vonatik be iparunk s egyéb vállalataink érdekében; hazánkat a külföldiek megismerik; nagy anyagi haszonnal fog járni; különösen fontos nemzeti szempontokból. Gróf Zichy Jenő szakszerűen s azonfellt igen ügyesen csoportosítja a világiállítás mellett felhozható érveket s munkájának megjelenése nem is lesz hatás nélküli. A dolgozat Lampel Róbert kiadásában jelent meg; ára 50 kr.

Községi pénzügytan. Irta: Hegedűs János. Ára 4 frt. Az előtűnk fekvő 300 lapra terjedő könyv, a „községi pénzügytan“ a községi jegyzők és előjárók részére hasznos elméleti és gyakorlati kézi könyvet képez. Miután a szerző a torontálmegyei jegyzői szaktanfolyamon a magyar közigazgatási jog és előjárások, valamint a községi háztartás, számvitel és pénztár kezelésnek előadója, könyvből sok olyan dolgot lehet összefoglalva megtanulni, amit a felsőbb iskolákban hosszas tanulmányozás után lehet csak elsajátítani. Igen helyesen mondja tehát a szerző azt is, hogy nem csak a községi pénz kezeléssel, de a községi közigazgatás dolgaival foglalkozó törvényhatósági tisztviselők is előnyösen használhatják a könyvet. A községi jegyzői vizsgára készülnők számára meg valóban nélkülözhetlen kézikönyv, amelyet mindenki használna forgathat.

Évkönyv. A budapesti egyetemi bölcsészethallgatók segítő-egyesületének 1890—91-iki évkönyvét küldték be lapunknak. Az évkönyvet, mely a segítő-egyesület jelzett évi működését tünteti fel, Czékus László titkár állította össze.

„A Tanitók Szava“ című lap 9-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Olvasóinkhoz! A „Tanitók Szava“ szerkesztőségétől. — A szép remények temetősekor. Gáti Győzőtől. — Népoktatási reformtörvények. Hajdu Szilvesztertől. — Eszrevetelék a néptanítói nyugdíjtörvényt módosító javaslatához. I. Gaál Lajostól. II. Szabó Bertalantól. — Népiskolai szervezet és a tanitók szolgálati szabályzata. (Tervezet és javaslat.) Kiss Sándortól. — A tanitók szolgálati viszonyai képekben: XV. Az a bizonyos keresztényi szeretet. Verner Lászlótól. — Levelek a szerkesztőhöz: I. A tanitók reménye: Fried Móról. II. Tanitók jubileum Világoson. Cziráky Mártontól. — A tett terén: Tanitók jubileum. II. Adakozás és nyugták. — Szerkesztői üzenetek. — A borítékon: 1. Tisztelt olvasóinkhoz! 2. Irodalmi hír. 3. „Tanító a társadalomban“ 4. Protekció nskül. 5. „A gyermek első tanítója.“ 6. Pályázati hirdetés. 7. Meghívók. 8. Schuler József hirdetés.

A Kézi Lexikon második füzeté. Az Athenaeum Kézi Lexikona, az összes ismeretek enciklopediája különös tekintettel Magyarországra. Szakferfiak közreműködésével szerkeszti dr. Aczady Ignác. Második füzet. Budapest 1891. Immár a hézagpótló vállalat második füzeté is megjelent s külső kiállításával, mellékletei nagy számával és belső tartalmával egyaránt igazolja a hozzá fűzött várakozásokat. Ez a füzet maga négy igen szép külön mellékletet tartalmaz. Az egyik színes műlap a 12 különböző bakteriumfajt teszi szemlélhetővé. Ezt követi Afrika nagy s a legújabb adatok felhasználásával készült térképe; egy további kettős műlap az ujkori iparművészetéről hoz 24 mintarajzot; végül a negyedik melléklet az Árpádok és a magyar Anjouk családfáját adja. A második füzet szövege az Állam Arany közti anyagot dolgozza föl s csaknem kétezer kisebb nagyobb cikket tartalmaz az emberi tudomány és ismeret összes köréből különös tekintettel a magyar közönség igényeire. Első sorban a hazai viszonyok vannak minden cikkben, a hol reá alkalom kínálkozott, figyelembe véve s ez a füzet is a magyar irodalom, tudomány, szellemi élet és polgárosodás legkülönbözőbb anyagának roppant tömegét viszi be az olvasó közönség legzélesebb rétegeibe. Minden terjen-

gés és felesleges kitérés nélkül szabatosan, népszerűen s mégis a tudomány modern színvonalán állva adnak az egyes cikkek tájékoztatást a felőllet kérdésekről, melyek fontosságukhoz mért terjedelemben irvák s a hol lehet, irodalmi utalásokkal is el vannak látva. A füzet nagyobb magyar tárgyú cikkei közt kiválóan érdekesek a három András magyar királyról, az Andrássyakról, az Anjou- és Árpádokról, az Apaffyakról szóló cikkek, Amerika, Anglia, némely természettudományi, orvosi, technikai, jogi, életrajzi cikkek tárgyuknak megfelelően szintén bővebben taglalják s mindentit említve benne a hazai vonatkozások is. Igen részletes az állattan történelme Magyarországon; bő az állatgyógyászatra, állattenyésztésre s az állatgyógyászatra vonatkozó nagy számú cikk; az ásványország termékeinél pedig pontosan megjelölve a magyar lelőhelyek, gyárak stb. Így az új füzet is valóban magyar szellemben készült s e szelvényben igyekszik az ismeretek minden ágát, a tudomány összes vívmányait a hazai közönség körében terjeszteni. Eppen ez a jellemvonás különbözteti meg a legelőnyösebben az összes eddigi hasonló munkáktól az új vállalatot, mely a magyaros műveltség terjesztésének érdekeit tervszerűen és tudatosan törekszik szolgálalni. Ismételve ajánljuk a közönség pártfogásába, mert benne olyan munkát kap, melyből a tudomány és ismeret minden ágában célszerű utbaigazítást meríthet. E mellett nemcsak az egyes cikkek élénk irányba kölcsönöz a Kézi Lexikonnak sajátos becsét, hanem egészen önálló rendszerével szerencsésen ki tudja kerülni más Lexikonok száraz nehezességét. Költőinktől vett idézetek, közmondások, népies szólások élénkítik a munkát s kölcsönöznek az egésznek kiváló érdeket. A vállalat 40 két heti, három íves füzetben jelenik meg s egy füzet ára 30 kr. A legcélszerűbb 3 füzetével 10 füzet bármely hazai könyvtárakéban vagy a kiadótársulatnál (Athenaeum Budapest Ferenciek-tere) előfizetni.

A szabadságharc-kiállításról.

Szakértők és a saját osztatlan véleménye az, hogy régen nem sikerült kiállítás úgy, mint a szabadságharc emlékek kiállítása. A rendezők megérdemlik az elismerést. Sok évi szakadatlan gyűjtésbe és nagymérvű áldozatokba került, míg ezt az eredményt biztosították.

A mai nemzedék már messzi van a szabadságharc-tól és azt a közvetlen utóhangulatot sem élte át, mint mi, kik az ötvenes években voltunk gyermekek.

Ezt a hangulatot azonban a szabadságharc emlékek kiállításán magasztosan érezheti át bárki, mert itt a nagy idők eseményeit újra átélheti.

Nincsen itt egy darab sem, amely értékes és tanulságos ne lenne, s nemcsak nézni, de tanulmányozni is lehet.

Minél többet látja valaki a szabadságharc emlékek kiállítását, annál többször igyekszik oda jutni. Az eddigi tárgyak helyébe újabb tárgyak lesznek kiállítva, úgy hogy az érdekesség napról napra növekedik.

Legújban nagyon helyes volt az, hogy a rendezőség a külföldi rokonszenvét is feltüntető képeket állított ki, a melyekből kilátszik az, hogy hazánk jobb-létét, szabadságát szívesen óhajtották.

Itt vannak sok példányban azok az alegorikus képek, melyek 1848/49-ben Olaszországban készültek, s a magyar-olasz rokonszenvet tüntetik föl.

A világ legelőkelőbb három szépirodalmi képes lapjának, a londoni „News“-nak, a lipcei „Illustrirte Zeitung“-nak és a párisi „Illustration“-nak egykori képei is láthatók, szabadságharcunkról ügyes mutatványokban.

Sok egyszerű tárgy van, ami azonban, a mint magyarzatát tudjuk, nemcsak megindító, de lelkesítő is, csak egyet említek, egy Hunyady huszár-egyenruha, mit tulajdonosa 29 csatában viselt.

A Hunyady huszárok korhű köztitéli ruhájában ott van a kiállításán egy 80 éves agg bajnok, ki büszkén gondolt arra vissza, hogy abban a nagy dicsőségben neki is van egy parányi része.

Az a térkép, mit gróf Kreith Béla állított ki és tervezett, egy rövid negyedóra alatt itéleti velünk az egész dicső küzdelmet, annak győzelmeit és balsikereit. Apró zászlócskák jelezik, hol volt a diadal, s hol győzött a tulnyomó ellen. A zászlócskán ott van a csata napja, kik között folyt és ki volt a hadvezér?

Sokaknak feltűnik és érdekel nézik Pulszky Ferenc egykori arcképet, melyen nagyon tulnyomó a nemzeti szín. Talán maga Pulszky is megcsodálja fejét, ha ezt látja.

A rendezőség érdeme, hogy há tükörrel állított erről a korról élénk, melybe bizony nagyon sokszor kellene nézni.

Mindenesetre kívánatos volna, hogy a kiállítás állandó maradjon, hogy ne csak lelkesednünk belőle, de a történelemírás, a kutatás is kivehetné a maga részét, ugyisintén a hazai képművészet is, mely újabb időben nem igen vesz a szabadságharcról tárgyakat. Kivehetné részét a költészet is, mely néha a politikát s ennek radikálisabb irányát választja ugyan tárgyal, de nem a szabadságot, mintha bizony nem ez volna a legfenköltebb eszmény.

A történelem tanítása is más irányt vesz a szabadságharc-emlékek kiállításának hatásai alatt, mert eddig a szabadságharcról nem emlékeztek meg a katedrákban.

Szóval ennek a kiállításnak állandónak kell lenni, hogy a dicső mult mindig előttünk lehessen.

Erdélyi Gyula.

Megyei élet.

Az új főszolgabíró körútja.

Titel, 1891. nov. 5.

Elkésve vettük a következő levelet:

A titeli járás örömnapotok tilt. Legutóbb megválasztott főszolgabírája, bajsai Vojnits István, körünkbe megérkezett, és óriási lelkesedéssel között installáltatott.

F. hó 3-án reggeli 1/2 9 órakor érkezett a titeli járás kátyi határába, hol a római sáncoknál Michailovits Kornél szolgabíró által fogadtatott. Magvas beszédében kiemelte a nap fontosságát s a titeli járás összes lakosainak megérkezte feletti örömet tolmácsolta. Utánna Szaich Gyula, kátyi jegyző üdvözölte, kiemelve a közönség iránta tanúsított bizalmát. — Nagyszámu bandérium és kocsi kíséretében robogó hintókon érkezett új

főszolgabírák Káty községébe, hol tarack durrogások között lelkes éljenek által fogadtatott. A községhezán Vukovics Vasilye üdvözölte. A tüzöltő egyestlet zene-kara kíséretében meg megújuló éljenek és zsviók között, nemzeti lobogókkal indult a menet Tiszakálmánfalvára. A község határán Nespoly plébános fogadta új főszolgabírákat, előadván a telepes község rendithetlen bizalmát, egyuttal kérvén őt, hogy leghőbb vágyukat előmozdítsa, hogy minél előbb rendezett és önálló községgé alakulhassanak. Lelkes éljenek között ígerte meg új főszolgabírák, hogy Tiszakálmánfalva ebléli törekvését határozatosan támogatni fogja. Ezután a faluba érven, a községhezán Weninger Mihály, községi jegyző, üjből üdvözölte s a telep nevében közlakomára meghívta. Tösztokban természetesen nem volt hiány, s a finom ételsorral összekötött jó bor csak fokozta a jó hangulatot. — Lakoma után ismét nagy kocsisorral Szent-Iván község felé indultunk, hol a gör. kel. plébános üdvözölte a főszolgabíró és Vracarity, községi jegyző, a községhezán. Innét Felső Kovilra, hol ismét a határon Bajazet Zsvikó községi jegyző, tarack durrogás után igazán átgondolt és lendületes szavakkal üdvözölte őt. Látható örömmel fogadta e beszédet főszolgabírák, megköszönve a bizalmat. Alsó-Kovilon szintén a jegyző, Kovácsécs Emil, fogadta tisztelettel, valamint Gyorgyevics Miron, szerzetesi főnök. Este közvacsora volt, melyen Vojnits Pista, és a szomszédjárás főszolgabírája, Zákó Milán ünnepeztettek. S ekkor következett az be, a mit a járás régóta várt és óhajtott. A közhangulat oda fejlődött, hogy csak egy oldó szóra vala szükség, a közlekedés és öröm kitérésére. Alsó Kovil ezen banketjén, melyen a járás összes intelligenciája és polgárság minden osztálya képviselve volt, kivétel nélkül, egyhangulag Zákó Milán, szabályi főszolgabíró a jövő országgyűlési ciklusra felöltötték. Szünni nem akaró éljenek és zsviók között állott fel Zákó Milán. Ezuttal nem kívánt terjedősen beszélni; csak röviden óhajtottá álláspontját kifejteni. Hangsúlyozta, hogy örömet fogadja el a jelöltséget, mert hiszi, hogy a járás bizalmát bírja; rajta lessz, hogy a járás jólétét szívén viselendi és lakóinak boldogulását, érdekeit, teljes erőből támogatni fogja. Országgyűlési képviselőjelöltünk ezen szavai óriási lelkesedést keltek. Őt és új főszolgabírákat ezentul számosan felköszöntötték, s a vigalom csak éjjel után ért véget.

Másnap reggel Vojnits István és Zákó Milán, Szerajlics István, Michailovits Kornél, dr. Tim József, Baderlics György, Lackovics József, Nagy Jenő, Szaich Gyula, Weninger Mihály stbek kíséretében, követve a kovilak kocsisorai által, Gardinovecra rándultak, honnét rövid tartózkodás után, Vilovón már vártak az ottani lakosság által. Itt Ivánovics plébános, és Mandics Döme jegyző, fogadták őket. Örömmel üdvözölték, válogatott szavakkal, mire Vojnics köszönettel válaszolt. Innét a menet Mosorinnak tartott. A határon Popovics szerb plébános és a püspöki konzisztorium tagja, a híres Danicses szerb nyelvész testvére üdvözölte: Örömmel fogadom önt — mondá, mint a titeli járás politikai fejét, Mosorin község nevében; adja az Isten, hogy tekintetességét kedves családjával együtt jó erőben és egészségben sokáig megtartsa. Ön meg fogja ismerni még Mosorin népet, mely nemcsak a magas kormányhoz, hanem a hazához is hű. — Az Isten éltesse sokáig. — A községhezán Eremics Milán jegyző fogadta, nem kevésbé ékes beszéddel. Innét Lokra, s aztán Titelre indult a menet. Utközben a fensik oldalában impozáns számú lovas és fogatok fogadták Vojnitsot. Miklusevics jegyző szép beszédet tartott. A községhezán megérkezve, taracklövések közt vonult be, befejezvé diadalutját. Este a Szadanicus vendéglőnek utjonnan felépült termében fényes bankett tartott, melyre szeretett főszolgabírákat és Zákó Milánt egy küldöttség élén Satrilich telekkönyvezés tö megívta. A majdnem száz teritű banketten Titel és a járás legintelligensőbb elemei és polgárai részt vettek. Rácz András titeli községi bíró őszinte szívből fakadt szavakkal köszönté fel Vojnits Istvánt; utána Kirschbaum Lajos plébános emelte fel poharát, örömeinek adván kifejezést. Vojnits István főszolgabíró a titeli járás lakosaira tríté poharát. Dr. Tim József Zákó Milán szabályi főszolgabíróra, mint a régi sajkás kerület jelenleg legnépszerűbb férfira, kit a nép szívébe befogadott. Szabó járásbíró képviselőjelöltségére emelte poharát, melyre harsány éljennel válaszolt a polgárság.

Zákó Milán a már Alsó Kovilon kifejtett nézeteit fejtegette s kijelenté, hogy a jelöltséget elfogadta, melyet szünni nem akaró éljen és zsviók követett. Michailovits Kornél, titeli szolgabíró, a jegyzői karra emelé poharát, őszinte köszönetét fejezvé ki, eddigi támogatásukért. Hornyánszky jeles protestáns papunk a magyar állam-eszme megrendíthetlenségéről beszélt; Ribiczey Aladár igazgató, a három jelenlevő katolikus, gör. keleti és luteránus papra. Kirschbaum Lajos plébános, Szabóra s avval megindult a tösztok árja és a jökévd, melynek a korai haimal vetett csak véget. S ezzel befejeztük sorainkat. Éljenek Vojnits Pista és Zákó Milán, a sajkás kerület főszolgabírái!

Palánka, 1891. november 9. é.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nem szoktam lapokba írni, s 1870. óta csak a hirdetményeket tettem közzé, hanem most e hanyagságotat jóváteszem. Azért mondom: hanyagságotat, mert bizony lehetett volna nekem, mint a kormányt mozgó masinéria egyik szerény rugójának, egyet-mást közölni, — mit talán a jövőben majd helyreállt, — hanem phizikai idóm sem volt hozzá, meg aztán tetszik tudni, én ugys a közérdeket szolgálom.

A köteleesség Palánkára hozott, s ügyem akadt a szolgabírói hivatalban is. Mikor Jerichó falai a fúvóhangszerek rosszul alkalmazott acustikája folytán összeomlottak, azt a biblia csodának jegyezze fel, és mi hisztük, de ez mind semmi ahhoz képest, hogy minő meglepetésben részesített engemet a palánkai szolgabíró-sági hivatal új helyisége!

Szent Pál cimere újra renoválva, ékesen pompázik a diszes épület homlokzatán. Látszik, hogy a szolgabíró-ság kitűnő személyzete ambicionálja a hivatali tekintély kifejezését nemcsak az erők szellemi, tehát benső, hanem magának a hivatalnak elhelyezése, tehát külső jelek által is érvényesíteni.

Mondjuk ki röviden: mióta a palánkai szolgabíró-ság fennáll, soha sem volt oly diszes, oly megfelelő helyisége, mint van jelenleg. És mind ezt a tisztviselő kar sajtójából teremtette.

Azelőtt a hivatal, tudjuk, 3 szék helyiségben szorongott; a főszolgabírónak, az én kedves druszámnak és hűséges barátomnak, „szobácskájá”, a szolgabírónak „putris kunyhója”, a tbeli szolgabíró gyakornoknak az irnokkal s díjnokkal együtt egy „átmeneti” tornác állott rendelkezésre.

Most? A zombori finác „palota” helyiségeit elfeledjük, ha a palánkai szolgabíró-ság helyiségebe lépünk. A főszolgabíró szobája két utcai ablakkal — azelőtt egy udvari faskamra ablaka volt — a főszolgabíró tipikus magyar hatóságához méltó hely, mellette a szolgabíróé igen „herceg” szoba elegáns butorzattal, tiszta aktamentes asztallal, mert itt restantia ismeretlen szépség, e mellett a tbeli szolgabírógyakornok világszép helyisége, szépen butorozva. Hát az iroda? Az pompás terem, 3 utcai ablakkal, melyben a munkakévd csak úgy sziporkázik a tüztől s nincs annyi napi kiadvány, mennyit e szellős, szép terem szorgalmas népe naponkint feldolgozni képes nem volna, mert világosságban dolgoznak, míg az előtt Pluto öreg isten sötétségében botorkáltak. A feleket tágas, füveges tornác örömmel üdvözli. Igazán, soha ilyen rendet e hivatalban még nem élveztünk, de öröm is itt dolgozni! Sőt azóta a felek tömegesen eljárnak igazságot kérni, mert impónál nekik Szt. Pál új helyisége; s megis kapják az igazságot.

De istenem! meddig tart ezen eldorádó, valjon állandó lesz-e, vagy tavasszal ismét elbukik a kórkorszak magas chinali fala mögé? Nem hisztük; mert a gyümölcs legnemesebb fajtája télen érik meg tökéletesen, és tavaszkor élvezhető csak, a ki pedig Abdallah meséje szerint is valamit egyszer élvezett, azt folyton élvezni kívánja — ha az élvezet tárgya — krumplicukor is.

Mindennek pedig a főszolgabíró ur, az én druzám a szerzője. Tartsa is az az isten addig, míg 200 ft helyett 600 frtot kap csak hiv. helyiségekre, ha mindjárt Mathusalem kora is nehezédnek vállaira. C.

Törvénykezés.

Választási felszólamlások a kurián.

A képviselő-választások alkalmára összeirt választói névjegyzékek ellen beadott felszólamlások elintézésére két tanács alakult a kurián, a melyekben Szabó Miklós, a kuria elnöke és Daruváry Alajos, a kuria másodelnöke elnököltek. Mindkét tanács már megkezdte működését és folytatni fogja minden hétfőn akként, hogy dec. hó 14-ig a beérkezett 241 felszólamlást elintézte. Az első tanács a tárgyalás első napján már 76, a második pedig 32 felszólamlás tárgyában hozott határozatot.

Közgazdaság.

Az állami utak fenntartása. A kereskedelmi miniszter tervbe vette, hogy az állami közutak gazdaságosabb fenntartása érdekében az eddig fennállott utmesteri intézmény fokozatos megszüntetésével a szakmesternői intézmény léptetessék életbe. Az erre vonatkozó intézkedések már folyamatba is vannak.

Burgonya rothadás. Az ez idei burgonyatermes ugyanekész szomorúan állt ki, a mit különösen a felvidék szegény népe, melynek a burgonya csaknem kizárólagos táplálékát képezi, súlyos csapásként érez. A termés oly rossz, hogy legtöbbször elvetett magot is alig adja meg, s a legnagyobb csapás, hogy még e kevés termés is gyors romlásnak van kitéve. E csekély termésnek oka egy ragályos, könnyen tovább terjedő növényi betegség, az u. n. burgonyarothadás, mely egy elősi, az u. n. phytophthora infestans által okozatik. Ez a gomba először a leveleket támadja meg, mire azok egyelőbb úgy néznek ki, mintha ragyásak lennének, s tényleg a legtöbb gazda azt hiszi hogy a baj semmi egyéb mint ragya. Majd azonban a levelek csakhamar elszáradnak, vagy esős időben elrothadnak, mire a burgonyagumók már a fészekben is kezdenek rothadni, s még szembeötlőbbé válik a rothadás a behordott burgonyán. Ha nem védekezünk e pusztító betegséggel szemben, úgy az évről-évre nagyobb pusztításokat fog tenni, különösen nedves időjárás esetén. Pedig sikeresen védekezni, s még nedves években is teljesen mentesíteni lehet a burgonyát a betegségtől egy igen egyszerű eljárás segítségével. Hogy mi módon, azt a Kassán megjelenő, s igen praktikus irányú gazdasági hetilap, a „Gyakorlati Mezőgazda” legutóbbi száma igen részletesen tárgyalja, a mely közleményt minden burgonyatermesztő gazda figyelmébe melegen ajánljuk. Mindazoknak, a kik nevezett lap jövő egész évi folyamára csekély 6 frttal már most előfizetnek, a lap ezidei hátralévő számai, a burgonyavész tárgyaló számmal együtt, ingyen fognak megküldetni. Az előfizetési pénzek Kassára a „Gyakorlati Mezőgazda” kiadó-hivatalába küldendők.

A magyar államvasutak bevételei. A Bud. Correspondenz ismerteti a magyar államvasutak f. évi október havi bevételeiről szóló ideiglenes kimutatásokat. Ezek szerint szállított a magyar államvasutak törzshálózatán október havában a mult év ugyanazon hónapjához képest 259,000 személyel és 1900 darab podgyással több; a bevételek ezen szállítás után 64,200 frttal voltak nagyobbak, mint a mult év október havának bevételei. A Duna-balparti hálózaton (volt osztrák-magyar államvasut) szállított október hóban az 1890. évi október havához képest 199,600 személyel és 1600 darab podgyással több; a bevételi többlet 74,000 frtra rugott. Összesen tehát szállított a magyar államvasutak törzshálózatán folyó évi január 1-től október végéig a mult év első 10 hónapjához viszonyítva 3.153,900 személyel s 42,100 darab podgyással több, a mi 1.023,806 frttal több bevételt eredményezett. A Duna-balparti hálózaton pedig szállított az 1891. év első 10 hónapjában a mult év ugyanazon időszakához képest 1.006,000 személyel s 37,700 darab podgyással több, ami 425,900 frtnyi több bevételt tüntet fel. Ezeket mind összeadva, látjuk, hogy a zóna személydíjszabás az idén is rendkívül nagy emelkedést eredményezett a személyszállításban, a mennyiben a magyar államvasutak jelenlegi összhálózatán 4.161,900 személyel és 79,800 drb podgyással több szállított ezen 10 hónapban, mint a mult év első 10 hónapjában, ami tényleg már ezen, csak június hó végéig végleges, azontul pedig ideiglenes kimutatások szerint, a melyekkel szemben az eddigi tapasztalatok nyomán a végleges leszámolások mindig nagyobb eredményt mutatnak fel, 1.448,700 frtnyi több bevételt eredményezett.

Telefon a vidéken. A táviró- és telefonhálózat nagyobb szabású kiterjesztését vette tervbe a kereskedelmi miniszter. E fejlesztés a következő munkálatokra és berendezésekre fog kiterjedni: Telefonvezetékekre, melyek táviróval még nem bíró jelentékegyéb községeket a legközelebbi táviróhálózatokkal kapcsolják össze, amelyek tehát a nagy táviróhálózatnak mintegy tápláló ereit fogják képezni. Továbbá a nagyobb vidéki városoknak, üzleti és társadalmi életük föllendítése céljából s közigazgatási szempontokból is helyi telefonokkal való ellátására. A miniszter tizenhét vidéki városnak telefontal leendő fokozatos ellátását vette kiáltásba. Mielőtt a szükséges forgalmi előfeltételek meglesznek, egyes nagyobb vidéki városok egymás között is össze fognak kötötti telefontal. Megjegyeztük itt, hogy a Budapest és Bécs közt létesített telefontal összeköttetés napokint öt-hatszáz frtot jövedelmez s ennél fogva tisztán üzleti szempontból is hasznos befektetésnek bizonyult, száználvanezer frtnyi költséggel történt létesítése. A táviró-hálózatra nézve célba vette a miniszter az állomásokkal tulterhelt vezetéknek szétválasztását és áttávirózó állomások berendezése által a bekapcsolt állomások számának leszállítását, továbbá a meglévő vonalak teherképességének új huzalokhozafésztése által való fokozását és új táviró-állomásoknak a hálózatba bevonását s a meglévő állomások célszerűbb összeköttetése végett új táviróvonalak építését. Az egész hálózatfejlesztés a táviróvonalak hosszát több mint kétezer kilométerrel (a létezőknek 11%-ával), az állomások számát 270 nel (14%) s a táviró szolgáltatási képességét 50%-kal fogja emelni. — Hiszünk, hogy ha ez idővél terv megvalósul, megyénk községeinek is ki fog jutni a telefonból. Kívánatos, hogy városunk is megtegyen mindent, hogy Zombor is bele foglaltassék azon városok sorába, melyeknek telefontal való fokozatos ellátása a keresk. miniszter intenciói szerint tervbe van véve.

Gabonaüzlet. Mult beti kedvező hangulat a lefolyt héten szilárdná vált, az árak külföldi jó kereslet folytán rohamosan emelkedtek, hogy ma csendesebben záruljanak. Áraink: Buza 10.50—60. Zab 5.60—6. Tengeri 5.10—20. Csöves tengeri 3.30—40. Bab 5.50—6.50 Kendermag 10 frt. Köles 5.20—30. Árpa 5.60—80.

Szerkesztői üzenetek.

B. Kiszács. Amikor tetszik, akármikor meglátogathat.
M. Baja. Szives soraiért köszönet.

S. Apatin. Régebben beküldött tárcafordításának helyét szorítunk alkalomadtán, az újabbat érkezett még nem olvastuk el. Egyebéket annyi eredeti tárcaközlemény áll rendelkezésünkre, hogy a fordításoknak alig tudjuk sorát keríteni. — Hogy mit írjon? Amire hajlamot és kedvet érez; hiszen ön tudhatja legjobban, hol remélhet valami eredményt. A fő az, hogy bármibe fog is, ne sajnálja a fáradságot a műgondot, ha mindjárt saját kedvteléseiből s nem is a nyilvánosság számára dolgozik. Persze hogy ez nehezen fog menni kezdetben, de a könnyedséget csak hosszú és türelmes gyakorlat árán lehet megszerezni. Fordításában — ha ugyan ezután is szándékozik fordítani — ne ragaszkodjék oly mereven az eredeti szövegéhez; ne szavakat, hanem gondolatot fordítson, amely gondolat — természetesen — magyaros is legyen.

B. „Nefelejcs”. „A pataknál”, „Mehökken az ágon”. Egyik sem közölhető, mert gyengék. Kívánsága szerint megsemmisítettük a kéziratokat.

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-ország naptár
13 Pént.	Szaniszló hv.	Biries	1 Nov. K. és D.
14 Szom.	Szer. vt., Ven.	Levin	2 Acindim
15 Vas.	26 B. A. o. ü. D.	25. Tr. Lip.	3 F. 21. Acep.
16 Hétfő	Ottmár, Öd. ér.	Ottmár	4 N. Joannic.
17 Kedd	Csod. Gergely	Hugó	5 Galaktion

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

FOGORVOS

Dr. Szabó Sándor
fül- és szemorvos,
torok- és gégebajok,
Diphtheritis és torokgyík
különleges orvosa.

RENDELŐ INTÉZET: November 1-től Sztapári-ut, a megyeház átellenében, Kovácsfyéle ház. *—6

Pályázat.

Sztanisicson (Bácsm.) nyugdíjaztatás folytán egy r. kath. jellegű tanítói állás megürülvén, erre f. évi december 3-ig pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalma: készpénzben 170 frt, ismétlő iskoláért 25 frt, buzávaltság fejében 119 frt, 4 hold föld használata, 2 öl cserfa, fűtőszalma helyett 25 frt és szabad lakás.

Pályázhatnak a német és magyar nyelvben teljesen jártas okleveles tanítók.

A folyamodványok a sztanisicsoni r. kath. iskolaszékre címezve, ft. Mészner István esperes úrnak Bezdánba (Bácsm.) küldendők.

3444. szám.

1891.

Pályázati hirdetés.

A megyei törvényhatóság által jóváhagyott és a törvényhozás, illetve törvényhatóság intézkedéseig érvényes 2/közgy. 1891. számú községi szabályrendelettel szervezett községi rendőrség létszámához tartozó és egyenként 200 frt fizetéssel javadalmazott két gyalogrendőri állásra a pályázat ezennel kiíratik.

Községi rendőrül csak oly egyén alkalmaztatik, aki:

- magyar honpolgár;
- védkötelezettségének megfelelt, 24-ik életévét betöltötte, az 50 et pedig el nem érte;
- feddhetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletű;
- teljesen egészséges;
- írni és olvasni tud és a községben divó nyelvet bírja;
- az örvezetői állásra ezeken kívül megkivántatik a magyar nyelvnek szó és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végzezhesse.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:

- az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek s kiszolgált állami csendőröknek;
- a hadsereg s honvédségnél kiszolgált egyéneknek;
- kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelősi minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek;
- végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó és írásban való bírása, valamint a nőtlenység.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképp igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzékeknek, hallás és látásnak teljes bírása is kitűnjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva, alulirt elüljárószághoz folyó évi november hó 26-ig benyújtandók.

A ruházat költségeit a rendőrök sajátjukból tartoznak fedezni; a többi feltételek a hivatkozott szabályrendeletből bármikor megtudhatók.

Ó Sztapár, 1891. évi november hó 1 én.

Brezsovsky Vazul, Jozity Stevan,
jegyző. 3—1 bír.

5130. szám.

tkvi 1891.

Hirdetés.

Hódságh község tkvi betéteinek szerkesztésére kiküldött bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. évi XXIX. t. c. ben előirt, folyó évi szeptember hó 28. napjára kitűzött, és f. évi 60., 61. és 62. számú lappeldányokban közhírré tett, de felmerült hivatalos akadályok miatt felfüggesztett helyszíni eljárás végett 1891. évi november hó 16-ik napján a községben megjelenend.

Felhivatnak ennél fogva:

1. Mindazok, akik a községben valamely ingatlanhoz a tjkönyvi állással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy az 1886. XXIX. törvénycikk 15—18. és 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. §-ai értelmében az átíratásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyama alatt az idézett törvénycikk megjelölt §-aiban körülírt módon igazolják, mert ellen esetben jogukat ezen előnyös uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől elesnek.

2. Mindazon jelzalogos hitelezők, és azok, kiknek javára egyéb nyilvánkönyvi jogok vannak bejegyzve, de a bejegyzett követelések és egyéb nyilvánkönyvi jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilváníatása végett a szerkesztő-bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Hódsághon, 1891. évi november hó 10-én.

Rapp Fülöp, Tepliczky Nándor,
kir. stlkvvezető. kir. albir.

5888. szám.

1891.

Pályázati hirdetés.

Bács Bodrogh vármegye topolyai járáshoz tartozó Bajsa községben üresedésben levő segédjegyzői állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Az állás javadalmazása 400 frt. Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi november hó 12-ig annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűzetni.

Topolyán, 1891. évi november hó 2-án.

Császár,
főszolgabíró.

3—3

Hirdetés.

Alulirt igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a „Szent-Tamási önszegélyző társulat mint szövetkezet“ folyó évi augusztus hó 18-án tartott rendkívüli közgyűlési határozata folytán és a társulati alapszabályok 14-ik §-a értelmében, 1892-ik évi január hó 1-től fogva feloszlik.

A feloszlott társulat helyébe egy új részvény-társaság: az „Első Szent-Tamási takarékpénztár Szent-Tamáson“ 80,000 frt alaptőkével alapítottatik, mely alaptőke 1000 drb 80 frtra szoló részvényből áll és jelenleg az igazgatóság további intézkedésig csak 50 frt fizetendő be minden részvény után.

Mint hogy a társulat tagjai már eddig 700 drb részvényt megtartottak, ennél fogva a hátralévő 300 drb részvény nyilvános aláírás alá bocsátatik; felkéretnek tehát mindazok, kik az „Első Szent-Tamási takarékpénztár“ részvényt jegyezni óhajtanak, miszerint **Georgievits Avram** aligazgató urhoz fordulni sziveskedjenek, megjegyeztetik, hogy egy-egy részvényre annak 20%-a, vagyis 16 frt az aláírásakor készpénzben lefizetendő

Az aláírási-iv visszavonhatlanul folyó évi december hó 1-én fog záratni.

Szent-Tamási önszegélyző társulat mint szövetkezet
2—2 **Igazgatósága.**

1762. szám.

közs. 1891.

Pályázati hirdetés.

A vármegyei törvényhatóság által jóváhagyott 1156/közgy. 1891. számú községi szabályrendelettel szervezett községi rendőrség egyes állásaira ezennel pályázat iratik ki.

Betöltendők lesznek a következő fizetéssel ellátott állások u. m.:

- egy 240 frttal javadalmazott örvezetői állás;
- két, egyenként 200 frt fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás.

Községi rendőrül csak oly egyén nyerhet alkalmazást, aki:

- magyar honpolgár;
- védkötelezettségének megfelelt, 24-ik életévét betöltötte, a 60-at pedig el nem érte;
- feddhetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletű;
- teljesen egészséges;
- írni, olvasni tud és a községben divó nyelvet bírja;
- az örvezetői állásra ezeken kívül megkivántatik a magyar nyelvnek szó és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végzezhesse.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:

- az 1879. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek s kiszolgált állami csendőröknek;
- a hadsereg s honvédségnél kiszolgált egyéneknek;

3. Kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelősi minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek;

4. végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó és írásban való bírása, valamint a nőtlenység. Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal és hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandók olyképp, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzékeknek teljes bírása is kitűnjék.

Pályázati kérvények a fentiek szerint okmányolva, alulirt elüljárószághoz f. évi december hó 1-ig benyújtandók.

A ruházatot a rendőrök a sajátjukból tartoznak fedezni; a többi feltételek a hivatkozott szabályrendeletből bármikor megtudhatók.

Kelt Bogojván, 1891. évi november hó 2 án.

Berecz Károly, György István,
jegyző. 3—1 bír.

678. szám.

1891.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 104. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírószág 10139/1891. számú végzése által Lóbl Vilmos ó-szivaci lakos javára Plavesits György ó-szivaci lakos ellen 970 frt tőke, ennek 1891. évi szeptember hó 22. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 62 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 3774 frtra becsült butor gabbaneműek, két 8 lóerejű gőzcséplőgép, teljes felszerelés, eszterga pad, furó gép és morzsoló gépekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 11191/1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó-Szivacon végrehajtást szenvedett lak helyén leendő eszközökre 1891. évi december hó 5. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi szeptember hó 4-én.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

3—3

ROSENFELD IGNÁC zsibárú-üzlete

Zomborban,

ZRINYI-ezelőtt PÁRISI-UTCA

VALIENT-féle házban.

Ajánlom magam a nagyérdemű közönség becses figyelmébe, bármint régi tárgyak, **úri-, női- és gyermek-ruhák, fehérnők, cipők, kalapok,** úgyszintén **űzet-szoba és konyhaberendezések** megvételére és eladására.

Írásbeli vagy személyes meghívásra bárhol (sőt vidékre is) személyesen megjelenek. 3-3

27402. sz. Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.
alisp. 1891.

Arlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről közhírré tétetik, hogy a vármegyei államépítészeti hivatalnak folyó évi november hó 2-án 2008. számú előterjesztésével bemutatott műszaki okmányok alapján a szeged-törvényhatósági utnak az u. n. csurgói szakaszán levő töltésuton szükségessé vált helyreállítási és behomokolási munkálatoknak biztosítására nézve Ó-Kanizsa községében a községházán **folyó évi november hó 18-án (szerdán) délutáni 1/2 5 órakor** nyilvános szóbeli és zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A biztosítandó munkálatok:

1. 1600 folyóméter hosszban huzódó töltésuton lévő süllyedéseknek és lejtőkimosásnak megfelelő helyreállítása 400 frt;
2. a 9600 m² átlag 0,25 m. mély utplánum előállítás 528 frt;

3. a 9600 m² tömörítés után 0,25 m. vastag homokolás előállítása, három rétegben beagyazva, — üntözve és mindenütt kellőleg bunkozva 3081 frt 60 kr; összesen 4009 forint 60 krajcárnyi összeg.

A versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy zárt ajánlatokban az egységért — ennek számításba vételével az egyes részleti összeget — nemkülönben az egész vállalati árt, melyért a fentebbi munkát elvállalni szándékoznak, félre nem érthető módon tüntessék ki.

Az 500 frtban megállapított bánatpénz az ajánlat-hoz csatolandó, — avagy a szóbeli árlejtés megkezdése előtt lefizetendő, mely összeg az árlejtés befejeztével vállalkozó részéről a vállalati összeg 10%-ra lesz majd kiegészítendő.

Az ajánlatok megfelelőleg kiállítva, felbélyegezve és annak kijelentésével, hogy a részletes árlejtési és szerződési feltételeket és a teljesítendő munkálatokat ismeri és azoknak magát mindenben aláveti, — a fent kiűzött nap, vagyis szerdának déli 12 órájáig a megye alispánjára címezve, Ó-Kanizsa község birájanál annnyival is inkább beadandók, mivel a későbbben beérkezők, illetve az utóajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkák a vállalati árnak elfogadása után a meghatározott munkaprogramm, illetve építési leírás szerint azonnal megkezdendők és két hét alatt befejezendők.

Végre megjegyeztetik, hogy a vonatkozó műszaki okmányok Ó-Kanizsa községében a közigazgatási jegyzőnek irodájában az árlejtés hatánapjáig a délelőtti és délutáni hivatalos órák alatt mindenkor betekintheők. Zomborban, 1891. évi november hó 4-én.

Schmausz Endre,

alispán.

2-2

5795. szám.

1891.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Hegyes községben lemondás folytán üresedésbe jött községi őrnöki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt. Felhivatnak a pályázni szándékozők, hogy sajátkezűleg írt Bács-Bodrogh megye 6/1887. sz. szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 13-ig** annnyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási hatánapul Kis-Hegyes községházához f. évi november hó 16. napjának d. e. 9 órája kitűztetik. Topolyán, 1891. évi november hó 2-án.

Császár,

főszolgabíró.

3-3

89284. sz.

I. 1891.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kir. pénzügyigazgatóság székhelyében az építkezés folytán visszamaradt többrendbeli építkezési anyag u. m.: téglák, márványlapok, ablakok, ajtók, kapuk és fák stb. **folyó évi november hó 18-án d. e. 9 órakor** a pénzügyigazgatóság székhelyében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett és oly kikötéssel fognak eladatni, hogy ezen tárgyakat vevő a helyszínéről legkésőbb 3 nap alatt saját költségén elszállíttatni tartozik.

Árverezni kívánók bánatpénzül 15 frtot az árverés megkezdése előtt letenni tartoznak.

Egyéb feltételek a kir. pénzügyigazgatóságnál megtudakozhatók.

Zomborban, 1891. november hó 7-én.

DANCZER KORNÉL,

m. kir. pénzügyigazgató.

16710. sz.

tkvi 1891.

Hirdetmény.

Csonoplya község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX. t. cikkben előírt helyszíni eljárás végett **1891. évi december hó 3-ik napján** a községben megjelenend.

Felhivatnak ennél fogva:

1. mindazok, akik a községben lévő valamely ingatlanhoz a telekkönyvi alyással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy amennyiben az eljárás kiküldöttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták, tulajdonjoguk bekebelezését a fent kitett határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölni, vagy az 1886. XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. §-ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyama alatt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, illetve ennek örököse vagy hagyományosa az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert ellenesetben jogait ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékelengedés kedvezményétől esznek;

2. mindazon jelzálogos hitelezők és azok, akiknek javára egyéb nyilvántartott jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvántartott jogok tényleg már megszűntek, úgyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogukat törlesztés kérelmeznek, vagy a törlesztés engedély nyilvánítsa végett a szerkesztőbizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

1886. XXIX. törvények: a telekkönyvi betétek szerkesztéséről.

15. § A B) lap szerkesztésénél az ingatlan tényleges birtokosának tulajdonjoga jegyzendő be:

a) ha a tényleges birtokos az ingatlan meg szerkesztését a telekkönyvi tulajdonos által kiállított eredeti okirattal igazolja, s amennyiben ezen okirat alapján a tulajdonjog a telekkönyvi rendelet szerint be nem kebelezhető, a tényleges birtoklást helyhatósági bizonyítvánnyal, vagy az eljáró bizottságnál alkalmazott bizalmi férfiaknak (40. §) szóbeli nyilatkozatával tanúsítja, vagy

b) ha írásbeli okirat hiányában a jogügylet létrejöttét az átruházó telekkönyvi tulajdonosnak a bizottság előtt szóval tett beismerésével igazolhatik. Ugyanezen módon jegyzendő be a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is, ha az ingatlan meg szerzése a telekkönyvi tulajdonosnak jogörökre emelkedett bírósági átadási okirattal vagy ítélettel igazolt örököse vagy hagyományosa által kiállított, de bekebelezésre nem alkalmas okirattal, vagy a fentiek szeriat igazolt jogutódnak a bizottság előtt szóval tett beismerésével igazolhatik.

16. § A tényleges birtokos jegyzendő be akkor is: ha az ingatlanak 3 évi békés birtoklását a helyhatóság és a bizalmi férfiak által igazolja, és a telekkönyvi tulajdonos a betétek szerkesztésére kirendelt bizottságnak szabályszerű idézése és felszólítása (44. §) dacára a tényleges birtokos tulajdonjoga bejegyzésének a bejegyzés eszközöléséig ellent nem mond.

A telekkönyvi tulajdonos által a bejegyzés eszközése után, valamint a telekkönyvi tulajdonos jogutóda által előterjesztett ellenmondás hatályáról az 53., 61., 63. és 64. §-ok rendelkeznek.

17. § A tényleges birtokos tulajdonjoga jegyzendő be továbbá: ha az ingatlan nyilvántartásán kívül több átruházásnak képezte tárgyát és ezen átruházások mindegyike szabályszerű okirattal, vagy a 15. § értelmében teendő beismeréssel nem igazolhatik ugyan, de az, hogy a kérdéses ingatlan a telekkönyvi tulajdonos vagy igazolt örököse vagy hagyományosa (15. §) által átruházott, legalább is telekkönyvi előjegyzésre alkalmas okirattal, vagy a 15. § értelmében az átruházó szóbeli nyilatkozatával igazolhatik, a további átruházásról hiányzó okiratok pedig a helyhatóságnak azzal a nyilatkozatával pótolhatnak, hogy az illető átruházásról tudomással bírnak, s ezenfelül a helyhatóság és a bizalmi férfiak bizonyítják, hogy az igénylő az illető ingatlan tényleges birtokosában van.

18. § A tényleges birtokos tulajdonjoga jegyzendő be végre: ha a telekkönyvi tulajdonos legalább 3 év előtt elhalt, vagy holléte legalább 3 év óta nem tudatik és a helyhatóság igazolja, hogy tudomással bir azon egy vagy több átruházásról, a melyek által a tényleges birtokos a kérdéses ingatlant megszerezte, s egyszersmind a helyhatóság és a bizalmi férfiak által az is igazolhatik, hogy a tényleges birtokos maga, vagy ő és birtokelődei legalább 10 év óta az ingatlanak békés birtokosában vannak.

Ha a telekkönyvi tulajdonos holléte nem tudatik: a tényleges birtokos tulajdonjoga csak akkor jegyzendő be, ha a helyszíni működés befejezéséig a telekkönyvi tulajdonos a bejegyzésnek ellent nem mond.

A telekkönyvi tulajdonos által a bejegyzés eszközése után, valamint a telekkönyvi tulajdonos jogutóda által előterjesztett ellenmondás hatályáról az 53., 61., 63. és 64. §-ok intézkednek.

22. § A telekkönyvi tulajdonos, továbbá a tényleges birtokos, ha ez utóbbinak tulajdonjoga a jelen törvény alapján (15-18. §§) a betét B) lapjára leendő bejegyzés céljából a betétek szerkesztésére kirendelt bizottság által igazoltnak elfogadtatott, úgyszintén az, akinek javára valamely nyilvántartott jog bejegyezve van, jogosítva vannak, a telekkönyvi jog szerint még fennálló de tényleg már megszűnt jogra vonatkozó bejegyzésnek törlesztését, a törlesztésre alkalmas okirat alapján, vagy a jogosítottnak a bizottság előtt előszóval tett elismerése alapján, az eljáró bizottság előtt kérti.

1889. XXXVIII. törvények, az 1886. XXIX. törvények módosításáról és pótlásáról.

5. § Az 1886. XXIX. t. c. 15. §-a akképen egészítették ki, hogy a tényleges birtokos tulajdonjoga

akkor is bejegyzendő, ha a tényleges birtokos a telekkönyvi tulajdonos, vagy ennek igazolt örököse vagy hagyományosa ellen hozott s jogörökre emelkedett olyan ítéletet mutat fel, a melylyel az illető ingatlan tulajdonjoga a tényleges birtokosnak megítéltetett, vagy a telekkönyvi tulajdonos, illetve ennek jogutóda a tulajdonjog elismerésére, vagy a tulajdonjog telekkönyvi bejegyzésének túsítésére köteleztetett, valamint akkor is, ha a tényleges birtokos az ingatlanak átszállását örökösödési perben hozott jogörös ítélettel vagy az ingatlanak átadását hagyatéki bírósági jogörös végzéssel igazolja. Ugyanezen szabályok megfelelően alkalmazandók az 1886. XXIX. t. c. 17. §-ának eseteiben is, ha máskülönben az ezen szakaszban előírt követelmények fenforognak.

Az 1886. XXIX. t. c. 15., 17. és 18. §-ainak eseteiben a telekkönyvi tulajdonos igazolt örököseinek tekintendők a legalább 3 év előtt elhalt telekkönyvi tulajdonosnak törvényes örökösödésre hivatott leszármazói, ha az illető hitfelekezet lelkésze s a helyhatóság bizonyítja, hogy a telekkönyvi tulajdonos után más leszármazó nem maradt, a helyhatóság pedig azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a telekkönyvi tulajdonos végrendeletet nem hagyott hátra.

Ugyanez a szabály áll akkor is, ha az idézett törvény 17. és 18. §-ainak eseteiben nem a telekkönyvi tulajdonosnak, hanem valamely más birtokelőnek törvényes örökösödésre hivatott leszármazói ruházták az az ingatlan.

6. § Az 1886. XXIX. t. c. 17. és 18. §-ai akképen egészítették ki, hogy ha máskülönben az ezen szakaszokban előírt követelmények fenforognak, a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is bejegyzendő, ha a legalább 3 év előtt elhalt telekkönyvi tulajdonosnak, vagy a legalább 3 év előtt elhalt közvetlen birtokelőnek törvényes örökösödésre hivatott leszármazói vannak a tényleges birtokos és az illető hitfelekezet lelkésze, valamint a helyhatóság bizonyítja, hogy a telekkönyvi tulajdonos, illetve a birtokelő után más leszármazó nem maradt, a helyhatóság pedig azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a telekkönyvi tulajdonos vagy a birtokelő végrendeletet nem hagyott hátra.

7. § A tényleges birtokos tulajdonjoga bejegyzésének telekkönyvi kiigazítás címén is helye van a betétszerkesztő bizottság előtt előterjesztett kérelem alapján, ha a telekkönyvi tulajdonos vagy ennek igazolt örököse vagy hagyományosa (1886. XXIX. t. c. 15. és a jelen törvény 5 §-a) a kiigazításba beleegyeznek és a tényleges birtoklást szabályszerű igazolásán felül az előterjesztett adatok kapcsán a betétszerkesztő bizottság által eszközölt hivatalos nyomozás útján az is valószínűvé tétetik, hogy a helyszínelésnél hiba követtetett el.

15. § Az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a akkép módosítottik, hogy a midőn az idézett §-al alapján a nyilvántartásba bejegyzett valamely jog törlesztésének esete forog fenn: azoi tehertétel, a melynek törlése iránt előterjesztett kérelmet a betétszerkesztő bizottság figyelembe veendőnek találja, a telekkönyvi betétbe át nem vitetik, hanem annak átvitele egyszerűen mellőztetik. Kelt Zomborban, 1891. évi november hó 8-án.

Csipó István, Petrovics Valér,
kir. s. tkvvezető. 3-1 kir. albiró.

1178. szám.

kg. 1891.

Árverési hirdetmény.

Alulírott község elöljárói részéről közhírré tétetik, hogy a községi képviselőtestületnek f. évi ápril hó 22-én 13. sz. a. hozott határozatával o. é. 1127 frt 97 kr építési költségekkel megállapított, és a tekintetes megyei törvényhatósági bizottságnak 958/kgy. ex 1891. sz. alatti határozatával engedélyezett községi pásztorlak felépítésének biztosítására az árverési hatánapot **f. évi december hó 10-én d. e. 9 órára** Rác-Militics községházához tűzi ki.

Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított fenti építési összeg.

Az árverési feltételek és műszaki tervek a község jegyzői irodában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Rác-Militicsen, 1891. november hó 10-én.

Radoychich Endre, Becker Károly,
jegyző. 3-1 biró.

641. szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírószék 193/1891. számú végzése által Kam és Heller budapesti lakos javára Schüsler Pál zombori lakos ellen 155 frt 24 kr tőke, ennek 1890. évi november hó 1-én napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 65 kr perkoltsággal követelés erejéig elrendelt kiengedési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 350 frtra becsült egy tűzfecskendőtől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 9542/1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban alperes lakhelyén leendő eszközölésére **1891. évi november hó 13-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a veuni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi október hó 28-án.

Styrum Mór,

kir. bír. végrehajtó.